

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Guiding the leaders of tomorrow

www.proverto.co.za

100% CAPS

NELSON MANDELA
UNIVERSITY

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA
Denkleiers • Leading Minds • Dikgopolo tša Dihlalefi

DUT DURBAN
UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY

Tshwane University
of Technology
We empower people

Hoërskool Olimpiade

2020

VOORBEREIDINGS

GIDS

Rekeningkunde
Besigheidstudies
Ekonomie

GR

10

11

12

Olympiad Gold Sponsor

Volg ons Facebook blad vir die nuutste inligting asook Google Classroom interaktiewe 2019
vrasestelle vir hersiening www.facebook.com/Proverto

GRATIS KOPIE

Liewe leerder,

Dankie vir jou inskrywing vanjaar in the Proverto Hoërskool Olimpiade 2020.

Proverto Opvoedkundige Uitgewers het hierdie gids ontwerp om jou te help met voorbereiding vir die Nasionale Olimpiade.

Die gids bestaan uit drie vakke: Rekeningkunde, Besigheidstudies en Ekonomie, Graad 10 - 12

Al die vorige vraestelle van 2019 is gekombineer in een gids. Kies jou graad en vakke vir hersiening.

Studie wenk:

Druk die Rooi Antwoordblad uit of gebruik pen en papier om al die vrae te antwoord byvoorbeeld Afdeling A, Vraag 1. A (antwoord A)

'n Memorandum is ingesluit na elke vraestel.

Ons hoop die gids sal jou help met voorbereiding vir die eksamens vanjaar.

Sterkte met jou studies!

Indien jy enige navrae het stuur n epos na: enter@proverto.co.za

Volg ons Facebook blad vir die nuutste inligting asook Google Classroom interaktiewe 2019 vraestelle vir hersiening www.facebook.com/Proverto

JANUARY

M	T	W	T	F	S	S
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

FEBRUARY

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

* Early bird deadline

MARCH

M	T	W	T	F	S	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

APRIL

M	T	W	T	F	S	S
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

* Final entry deadline

MAY

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

* Round One

JUNE

M	T	W	T	F	S	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

CALENDAR

Accounting/Business Studies/Economics - Gr.10-12

CTU training solutions
Private Tertiary Education Provider
www.ctutrainig.ac.za

For more information sms
"Name, Surname and Olympiad" to 41721

JULY

M	T	W	T	F	S	S
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

* Final Round

AUGUST

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

SEPTEMBER

M	T	W	T	F	S	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

*Prize Giving

OCTOBER

M	T	W	T	F	S	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

NOVEMBER

M	T	W	T	F	S	S
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

DECEMBER

M	T	W	T	F	S	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

INNOVATIVE LEARNING FOR A TECHNOLOGY-DRIVEN WORLD

**LIFE IS LIKE
ACCOUNTING -
EVERYTHING
MUST BE IN
BALANCE**

WE OFFER:

Senior Bookkeeping

Financial Accounting

Financial Management
(N4 - N6)**

** ONLY AVAILABLE AT SELECTED CAMPUSES. VISIT
CTUTRAINING.AC.ZA FOR MORE INFO

AND MUCH MORE...

WE HAVE THE PERFECT COMBINATION OF WORK & PLAY

APPLY & REGISTER ONLINE
CREATE YOUR CTU PROFILE
EVENT BOOKINGS & INFO
STUDENT LOAN ASSISTANCE

DOWNLOAD
OUR
PROSPECTUS

THE VIBE

VISIT A CAMPUS NEAR YOU

AUCKLAND PARK | BLOEMFONTEIN | BOKSBURG | CAPE TOWN | DURBAN | NELSPRUIT | POLOKWANE
PORT ELIZABETH | POTCHEFSTROOM | PRETORIA | ROODEPOORT | STELLENBOSCH | VEREENIGING

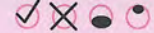
INSTRUCTIONS

- Use an HB pencil only
- Colour a circle completely
- Erase any faulty marks completely
- Do not make any stray marks on this form
- Do not fold, tear or damage this form

CORRECT MARK

INCORRECT MARKS

SURNAME

FIRST NAME INITIALS

SCHOOL NAME

TODAY'S DATE									
DAY		MONTH		YEAR					
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

SCHOOL CODE		
0	0	0
1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9

DATE OF BIRTH								
DAY		MONTH		YEAR				
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9

CELLPHONE NUMBER											
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

RACE	
Asian	☐
Black	☐
Coloured	☐
Indian	☐
White	☐
Other	☐

GRADE	
Grade 10	☐
Grade 11	☐
Grade 12	☐

GENDER	
Female	☐
Male	☐

EMAIL

Select the subject/s that you are answering (Mark all that apply)	Accounting ☐	Business Studies ☐	Economics ☐
--	----------------------------------	--	---------------------------------

ACCOUNTING

1 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	6 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	11 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	16 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	21 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	7 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	12 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	17 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	22 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	8 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	13 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	18 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	23 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	9 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	14 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	19 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	24 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	10 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	15 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	20 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	25 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

BUSINESS STUDIES

1 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	6 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	11 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	16 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	21 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	7 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	12 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	17 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	22 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	8 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	13 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	18 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	23 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	9 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	14 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	19 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	24 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	10 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	15 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	20 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	25 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

ECONOMICS

1 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	6 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	11 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	16 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	21 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	7 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	12 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	17 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	22 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	8 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	13 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	18 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	23 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	9 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	14 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	19 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	24 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	10 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	15 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	20 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	25 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30 ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

WE KNOW SUCCESS IS HARD- EARNED.

SO WE PROMISE YOU A WORLD-CLASS EDUCATION.

- Postgraduate
- Degrees
- Diplomas
- Higher Certificates
- Occupational courses
- Short learning programmes

Go to **boston.co.za** to learn more

APPLY NOW!

- Accredited by the **British Accreditation Council**.
- Accreditation Council for Business Schools & Programs, United States of America.*

**Serious about Education.
Serious about You.**

PAYMENT PLANS. TEXTBOOKS INCLUDED. | National Call Centre 0861 BOSTON | 45 Support Centres Nationwide

Boston City Campus & Business College (Pty) Ltd Reg. No.1996/013220/07 is registered with the Department of Higher Education and Training as a private higher education institution under the Higher Education Act, 1997 (Act No.101 of 1997). Registration Certificate No. 2003/HE07/002.

* Candidate for Accreditation of specific programmes.

Rekeningkundige begrippe

Vraag 1 tot 5 het betrekking op rekeningkundige begrippe.

Pas die term in KOLOM A by die beste beskrywing in KOLOM B. Kies dus slegs A, B, C of D op die antwoordblad.

	KOLOM A		KOLOM B
1.	Dubbelinskrywingsbeginsel	A	Brondokumente word eers in joernale geboekstaaf voor dit na die grootboeke toe oorgeboek word
2.	Rekeningkundige vergelyking	B	Eenaarsbelang en laste is gelykstaande aan alle bates
3.	Besigheidsentiteitsbeginsel	C	Vir elke debiet is daar 'n krediet van gelykstaande waarde
4.	Rekeningkundige proses	D	Die eenaar se persoonlike finansies word afsonderlik van die besigheid se finansies aangeteken.

5. Informele / Inheemse boekhouding word gekenmerk deur die gebruik van:
Kies die een wat pas.

A	Joernale	B	Grootboekinskrywings
C	Basiese dokumente wat wins bereken	D	AARP beginsels

Debiteurgrootboek

Vraag 6 tot 10 het betrekking op die Debiteurgrootboek wat voorsien word.

Tow Chart Dealers verkoop teen kontant en op krediet. Bestudeer die rekening van S. Stewart, een van die debiteure.

S. Stewart			D1			
Datum		Besonderhede	Fol	Debiet	Krediet	Saldo
Jul	01	Rekening gelewer / Saldo	a/b			1 230
	07	Faktuur 112	DJ			8 640
	08	Kwitansie	KOJ			
		Korting toegestaan	KOJ		308	

6. Elke maand word die Debiteurelys vergelyk en gekontroleer met die...
A	Debiteurekontrole rekening	B	Krediteurekontrole rekening
C	Krediteurelys	D	Debiteurgrootboek
7. Bestudeer 7 Julie en voltooi die bedrag wat uitstaande is:
A	R9 870 debiet	B	R7 410 debiet	C	R7 410 krediet	D	R9 870 krediet
8. Indien 4% korting aan 'n debiteur, S. Stewart toegestaan is vir betaling op 8 Julie, hoeveel was die tjekbedrag?
A	R7 700	B	R8 332	C	R7 392	D	R8 948
9. Bereken S. Stewart se uitstaande rekening aan die einde van Julie.
A	R0	B	R940	C	R632	D	R1 556
10. D. Daniels, een van Tow Chart Dealers se ander debiteure, skuld al vir 'n geruime tyd R980. Mnr Chart het besluit om sy rekening vanaf 30 April tot 31 Julie met 15% p.j. rente te belas. Bereken die rente wat op sy rekening gehef moet word.
A	R147	B	R49	C	R14,70	D	R36,75

Kontrolerekeninge

Vraag 11 tot 20 het betrekking op die Algemene Grootboek kontrolerekening wat voorsien word.

Jy word voorsien van inligting rakende Deason General Suppliers vir September 2019.

Inligting:

Die volgende inligting is geneem uit die joernale vir September 2019.

• KONTANTONTVANGSTEJOERNAAL

Bank	Verkope	Koste van Verkope	Debiteure-kontrole	Korting toegestaan	Krediteure-kontrole	Diverse rekeninge
?	18 000	8 000	15 500	380	420	10 000

• KONTANTBETALINGSJOERNAAL

Bank	Handels-voorraad	Krediteure-kontrole	Korting ontvang	Lone	Toerusting	Diverse rekeninge
21 150	8 530	?	500	2 500	1 420	3 000

• DEBITEUREJOERNAAL

Verkope	Koste van Verkope
13 500	?

• DEBITEURE-AFSLAGJOERNAAL

Debiteure-Afslag	Koste van Verkope
1 450	500

• KREDITEUREJOERNAAL

Krediteure-kontrole	Handels-voorraad	Skryfbehoeftes	Verpakkings-materiaal	Toerusting	Diverse rekeninge
?	4 200	180	430	5 600	130

• KREDITEURE-AFSLAGJOERNAAL

Krediteure-kontrole	Handels-voorraad	Skryfbehoeftes	Verpakkings-materiaal	Toerusting	Diverse rekeninge
1 530	830	0	50	650	0

Bank

Sep	01	Saldo	a/b	8 450	Sep	30	Diverse rekeninge		
	30	Diverse rekeninge					(Totale betalings)	KBJ	21 150
		(Totale ontvangstes)	KOJ	①					

Krediteurekontrole

Sep	30	②	KBJ	②	Sep	01	Saldo	a/b	5 480
		Diverse rekeninge				30	Diverse rekeninge		
		(Totale terugsendings)	KAJ	1 530			(Totale aankope)	?	③
							Bank	?	④

Handelsvoorraad

Sep	01	Saldo	a/b	5 350	Sep	30	Koste van verkope	KOJ	8 000
	30	Bank	KBJ	8 530			Koste van verkope	DJ	⑤
		Krediteurekontrole	KJ	4 200			⑥	⑥	⑥
		⑦	⑦	⑦			Saldo	o/d	⑧
Okt	1	Saldo	a/b	⑧					

11. Bereken die waarde vir nommer ① aan die debietkant van die Bankrekening.
- A** R43 540 **B** R52 300 **C** R51 540 **D** R44 300
12. Voltooi die uitstaande kontra-rekening inligting(nommer ②) aan die debietkant van die Krediteurekontrolerekening.
- A** Bank en korting ontvang **B** Bank
C Korting ontvang **D** Diverse rekeninge (totale ontvangstes)
13. Bereken die waarde van nommer ② aan die debietkant van die Krediteurekontrolerekening.
- A** R5 200 **B** R5 700 **C** R6 200 **D** R6 700
14. Bereken die waarde van nommer ③ aan die kredietkant van die Krediteurekontrolerekening.
- A** R1 530 **B** R10 540 **C** R420 **D** R12 160
15. Bestudeer die onderstaande redes. Watter een van die redes kan NIE aangebied word om inskrywing nommer ④ aan die kredietkant van Krediteurekontrole te staaf NIE?
- A** Foutiewe tjek was aangebied vir betaling **B** Kansellasië van korting ontvang
C Krediteure terugbetaling **D** Regstelling van fout (oorgeskat) in die KBJ
16. Bereken die waarde vir nommer ⑤ aan die kredietkant van die Handelsvoorraadrekening.
- A** R8 000 **B** R10 800 **C** R6 000 **D** R8 835
17. Voltooi inskrywing nommer ⑥ aan die kredietkant van die Handelsvoorraadrekening.

	Rekening	Fol	Bedrag
A	Bank	KOJ	10 000
B	Koste van verkope	DAJ	500
C	Krediteure-afslag	KAJ	1 530
D	Krediteurekontrole	KAJ	830

18. Voltooi inskrywing nommer ⑦ aan die debietkant van die Handelsvoorraadrekening.

	Rekening	Fol	Bedrag
A	Bank	KOJ	10 000
B	Koste van verkope	DAJ	500
C	Krediteure-afslag	KAJ	1 530
D	Krediteurekontrole	KAJ	830

19. Bereken die korrekte saldo (nommer ⑧) vir die Handelsvoorraadrekening aan die einde van September 2019.
- A** R3 750 **B** R4 410 **C** R1 750 **D** R3 050
20. Effektiewe interne kontrole en beheer vereis dat die Handelsvoorraad se boekwaarde gereeld nagegaan word. Hoe word dit gekontroleer?
- A** Deur middel van die proefbalans **B** Deur middel van fisiese voorraadopnames
C Deur middel van die krediteure- en debiteurelyste **D** Deur middel van saldering

Vraag 21 tot 24 het betrekking op die onderstaande Algemene Joernaal.

 Algemene Joernaal van **Fancy Dress Suppliers** vir **Maart 2019**

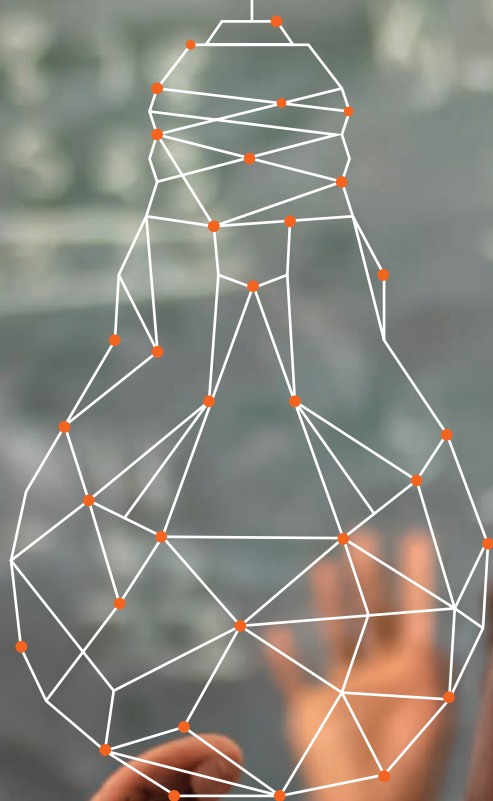
AJ 01

Dag	Besonderhede	Fol	Debiet	Krediet	Debiteurekontrole		Krediteurekontrole	
					Debiet	Krediet	Debiet	Krediet
21	Oninbare skulde		108					
	A Human			108		108		
	<i>Insolvente boedel, 40 sent in die rand word afgeskryf.</i>							
22	Max Dealers		840				840	
	Maximum Suppliers			840				840
	<i>Regstelling van fout</i>							
23	Toerusting		3 500					
	Handelsvoorraad			3 500				
	<i>Regstelling van fout</i>							
24	M Molefe		45		45			
	Korting toegestaan			45				
	?							

Bestudeer die Algemene Joernaal en beantwoord die volgende vrae:

- 21.** Watter bedrag was ontvang vanaf die insolvente boedel van A. Human en in die Kontantontvangstejoernaal geboekstaaf?
- A** R72 **B** R270 **C** R180 **D** R162
- 22.** Identifiseer die korrekte transaksie uit die onderstaande vier opsies vir die inskrywing op 22 Maart 2019.
- A** Goedere aangekoop vanaf Max Dealers was foutiewelik in die Krediteurgrootboekrekening van Maximim Supplier's aangeteken.
- B** Betaling aan Maximum Suppliers was foutiewelik in die Krediteurgrootboekrekening van Max Dealers aangeteken.
- C** Goedere teruggestuur aan Max Dealers was foutiewelik teen die rekening van Maximum Suppliers gedebiteer in die Krediteurgrootboek.
- D** Max Dealers hef rente op agterstallige rekening, wat foutiewelik by die Krediteurgrootboekrekening van Maximum Suppliers gevoeg is.
- 23.** Identifiseer die korrekte transaksie uit die vier gegewe opsies vir die inskrywing op 23 Maart 2019.
- A** Toerusting teruggestuur aan 'n krediteur was foutiewelik as Handelsvoorraad in die KAJ aangeteken.
- B** Handelsvoorraad wat teen R8 000 aangekoop is, is foutiewelik as R4 500 in die KBJ aangeteken.
- C** Toerusting vir kontant aangekoop was foutiewelik in die Handelsvoorraadkolom in die KBJ aangeteken.
- D** Handelsvoorraad aangekoop op krediet was foutiewelik in die Toerustingskolom in die KJ aangeteken.
- 24.** Kies die korrekte joernaalomskrywing (rede) vir die inskrywing op 24 Maart 2019.
- A** Regstelling van fout (korting weggelaat op M Molefe se rekening).
- B** Regstelling van fout (goedere teruggestuur was foutiewelik as korting in M. Molefe se rekening aangeteken).
- C** Regstelling van fout (korting toegestaan was foutiewelik aan die verkeerde kant van M. Molefe se rekening aangeteken).
- D** Kansellasië van korting op V/T tjek.

RULES OF ORDERING IN MATHEMATICS - BODMAS

B	O	D	M	A	S
Brackets (...)	Orders $\sqrt{x}$ x^2	Division $\div$	Multiplication $\times$	Addition $+$	Subtraction $-$

A leader on our continent. **UJ. Fourth in South Africa.**
Fifth in Africa: Quacquarelli Symonds (QS) World University Rankings.
For more information, visit future.uj.mobi

The Future
Reimagined

Vraag 25 tot 30 het betrekking op die onderstaande Proefbalans.

Proefbalans van TMC Dealers op 31 Oktober 2019

Balansstaatrekening-afdeling	Fol	Debiet	Krediet
Kapitaal	B1		210 000
Onttrekkings	B2	13 500	
Grond en geboue	B3	280 000	
Voertuie	B4	166 000	
Toerusting	B5	?	
Handelsvoorraad	B6	1 200	
Debiteurekontrole	B7	4 600	
Bank	B8	?	?
Kleinkas	B9	500	
Lening: Nedbank (15% p.j.)	B10		250 000
Krediteurekontrole	B11		1 680
Nominale rekening afdeling			
Verkope	N1		413 900
Koste van verkope	N2	222 850	
Debiteure-afslag	N3	12 770	
Huurinkomste	N4		?
Lopende inkomste	N5		15 900
Salarisse en lone	N6	45 000	
Skryfbehoeftes	N7	600	
Verpakkingsmateriaal	N8	840	
Water en elektrisiteit	N9	6 300	
Rente op lening	N10	?	
Telefoon	N11	3 300	
		?	?

Addisionele inligting:

- Die finansiële periode vir die bostaande proefbalans is van 1 Januarie 2019 tot 31 Oktober 2019.
- Bank toon 'n oortrokke saldo van R5 180.
- Die lening van Nedbank was op 1 Junie 2019 met R50 000 verhoog, en was reeds geboekstaaf. Alle rente op lening is tot op datum vereffen.
- Huur beloop R2 800 per maand; huur was tot 30 November 2019 vooruitontvang.

25. Watter van die onderstaande foute sal NIE deur 'n proefbalans uitgewys word NIE?

- A Die bedrag wat gedebiteer en gekrediteer was verskil van mekaar.
- B Joernaaltotale was verkeerdelik oorgeboek in waarde en aan die verkeerde kant van die algemene grootboek.
- C Saldering was aan die verkeerde kant van die rekening aangeteken.
- D Verkeerde kontra-rekening was gebruik met oorboeking na die Algemene Grootboek

- 26.** Hoekom word folio-verwysings deurentyd in die boekstawingsproses gebruik?
- A** Dit verseker maklike en vinnige kruisverwysing tussen die brondokumente, joernale, grootboeke en proefbalanse.
 - B** Dit verseker dat 'n debiet en krediet oorboeking na die grootboek plaasvind.
 - C** Dit verseker dat die korrekte wins aan die einde van die rekeningkundige periode gewys word.
 - D** Dit verseker dat die rekeningkundige vergelyking ten alle tye in balans is.
- 27.** Bereken die uitstaande bedrag vir rente op lening soos dit op die proefbalans moet verskyn.
- A** R28 125
 - B** R37 500
 - C** R31 250
 - D** R27 500
- 28.** Bereken die winsopslag-persentasie waarvan TMC Dealers gebruik maak.
- A** 85,7%
 - B** 91,4%
 - C** 80%
 - D** 186%
- 29.** Bereken die totale bedrag vir huurinkomste soos dit op die proefbalans moet verskyn.
- A** R33 600
 - B** R30 800
 - C** R28 000
 - D** R2 800
- 30.** Bereken die uitstaande waarde vir toerusting.
- A** R132 140
 - B** R122 140
 - C** R131 515
 - D** R141 875

ORBIT TVET COLLEGE

ORBIT College is one of 50 public Technical Vocational Education and Training (TVET) Colleges in South Africa, that specializes in priority skills development. We are situated in the North West Province with campuses in Rustenburg, Brits and Mogwase.

WE OFFER A VARIETY OF PROGRAMMES

BUSINESS STUDIES

National Certificate Vocational (NCV)

Finance, Economics and Accounting
Office Administration
Management
Transport and Logistics

Report 191 (NATED N4-N6)

Human Resource Management
Business Management
Financial Management
Management Assistant

ENGINEERING & IT STUDIES

National Certificate Vocational (NCV)

Civil Engineering Construction
Electrical Infrastructure Construction
Engineering and Related Design
Information Technology and Computer Science

Report 191 (NATED)

Electrical Engineering (N1-N6)
Fitting and Turning (N1-N6)
Boilermaking (N1-N6)
Motor Mechanic (N1-N3)

GENERAL STUDIES

National Certificate Vocational (NCV)

Hospitality
Tourism

Report 191 (NATED N1-N6)

Hospitality and Catering Services
Tourism
Art and Design (Jewellery Design)
Educare
Popular Music Performance

OCCUPATIONAL AND ACCREDITED SKILLS PROGRAMMES (Accredited by SETAs)

Visit our website for more information

IT'S COOL TO BE A 21st CENTURY ARTISAN!!! ARTISAN DEVELOPMENT ROUTES AT ORBIT TVET COLLEGE

- . N2 Certificate with trade theory and 3 years' relevant work experience
- . Technical trade theory programmes quality-assured by a SETA and a minimum of 3 years' relevant work experience (NQF Level 3)
- . Relevant National Certificate (Vocational) Level 3 Engineering qualification and 3 years' relevant work experience
- . Relevant National Certificate (Vocational) Level 4 Engineering qualification and 18 months' relevant work experience
- . Technical Grade 12 with Mathematics, Engineering Science and related trade theory subject and 3 years' relevant work experience
- . Grade 9 and a minimum of 4 years' relevant work experience
- . Relevant (directly related to the trade theory subjects) N6 Certificate or National Technical Diploma (S.T or N stream) and 18 months' relevant work experience

CENTRE OF SPECIALISATION (CoS)

CoS programmes ensure a closer working relationship with industry, training centres and the Post School and Training Sector. The curriculum offered consists of occupational qualifications designed by industry, for industry and are registered with the Quality Council for Trades and Occupations (QCTO).

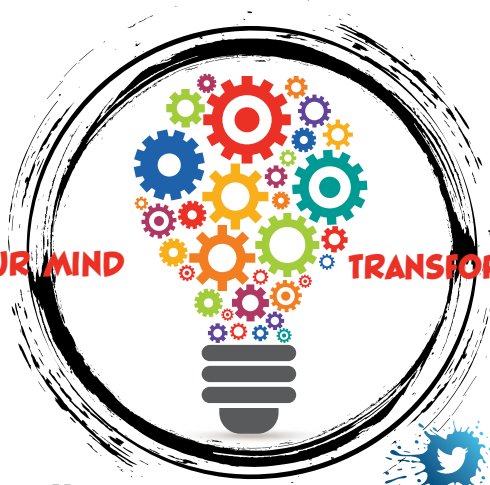
ORBIT TVET College specializes in two apprenticeships namely: Electrical Trade offered at Brits Campus and Diesel Mechanic Trade offered at Mankwe Campus

FINANCIAL ASSISTANCE (Ts & Cs apply)

- . NSFAS bursaries for NCV & Report 191 are awarded according to the NSFAS bursary guidelines
- . College bursaries are awarded according to the College bursary administration rules and regulations as outlined in the Student Support policy

TRANSFORM YOUR MIND

TRANSFORM THE WORLD

Call Centre: 086 1000 305

www.orbitcollege.co.za

Sake-omgewings

1. 'n Besigheid wil baie doelwitte bereik. 'n Doelwit is...
 - A** om 'n prentjie te hê van waar die besigheid in die toekoms wil wees.
 - B** die werklike prestasie van die besigheid.
 - C** bereikbare teikens wat help om bedryfsaktiwiteite in die rigting van die missiestelling te stuur.
 - D** veranderlikes in die onderneming wat 'n positiewe of negatiewe effek op die groei en oorlewing van die besigheid het.

2. Organisasie en bestuur is deel van watter omgewing?
 - A** Makro
 - B** Mikro
 - C** Mark
 - D** Tersière

3. Verwys na die volgende uittreksel en beantwoord die vraag wat volg:

"Om die snelgroeiendste, mees belonende en mees transformatiewe leierskap-gemeenskap te wees." – Mandala Leiers

Identifiseer die tipe verklaring wat in die bostaande uittreksel gemaak word?

 - A** Doelwit
 - B** Visie
 - C** Missie
 - D** Doelstelling

4. Die basiese ekonomiese probleem is:
 - A** Beperkte behoeftes moet met die gebruik van beperkte skaars hulpbronne bevredig word.
 - B** Beperkte behoeftes moet met die gebruik van onbeperkte skaars hulpbronne bevredig word.
 - C** Onbeperkte behoeftes moet met die gebruik van beperkte skaars hulpbronne bevredig word.
 - D** Onbeperkte behoeftes moet met die gebruik van onbeperkte skaars hulpbronne bevredig word.

5. Om 'n nuwe produk op die mark te plaas wat beter as dié van mededingers is, is 'n goeie voorbeeld van _____.
 - A** Probleemoplossing
 - B** Mikro-omgewing
 - C** Kreatiewe denke
 - D** Makro-omgewing

6. Die term verwys na die volgehoue en beduidende toename in pryse van goedere en dienste.
 - A** Globalisering
 - B** Inflasie
 - C** Kompetisie
 - D** Resessie

7. Wat is die huidige Suid-Afrikaanse inflasiekoers?
 - A** 8% – 10%
 - B** 10% – 12%
 - C** 4% – 6%
 - D** 20% – 30%

8. Verduidelik die definisie van 'n onderneming se mededingers.
 - A** Koop die produkte en dienste wat die onderneming bied.
 - B** Verwys na die uitdagings en invloede net buite die besigheid wat hulself uitwys.
 - C** Is ander besighede wat dieselfde of soortgelyke goedere en dienste aan verbruikers bied.
 - D** Is firmas en individue wat die hulpbronne bied wat deur die onderneming benodig word om sy goedere en dienste te lewer.

9. Die afkorting SSGB ontleding staan vir:

- A Sterkpunte, Swakpunte, Geleenthede en Bedreigings.
- B Stappe, Stadions, Geleenthede en Beplanning.
- C Stilte, Spesifikasies, Gewoontes en Bates.
- D Stelsels, Spesifikasies, Geleenthede en Beplanning.

10. Jy het _____ bespeur indien jy 'n gaping in die mark geïdentifiseer het.

- A 'n regsgeleentheid
- B besigheidsetiek
- C 'n besigheidsgeleentheid
- D 'n besigheidsplan

11. Omskryf waarom vakbonde deel van die markomgewing vorm en nie deel van die makro-omgewing nie.

- A Vakbonde is buite besighede se beheer.
- B Vakbonde het geen sê/invloed oor hoe besighede bedryf word nie.
- C Vakbonde het nie 'n direkte invloed op die besigheid nie.
- D Vakbonde kan invloed uitoefen deur goeie sakepraktyke.

12. Tussengangers kan gedefinieer word as:

- A Mense of organisasies wat die besigheid van 'n spesifieke inset voorsien.
- B Besighede wat soortgelyke produkte of dienste in kompetisie met die besigheid bied.
- C Mense of besighede wat verseker dat die uitsette van 'n besigheid die verbruiker bereik.
- D Besighede wat produkte vir 'n spesifieke doel vervaardig.

13. Verwys na die volgende uittreksel en beantwoord die vraag wat volg:

Hoë werkloosheid en lae inkomste is die middelpunt van baie sosio-ekonomiese ontwikkelingsuitdagings. Probleme voortspruitend hieruit sluit misdaad, moedeloosheid, 'n staat van ongelykheid, en die armoede-siklus in.

Aangepas van: (<https://umsizi.co.za/socio-economic-development-challenges/>), 12/03/2019

Rangskik die volgende sosio-ekonomiese kwessies in volgorde van die mees kritiese tot die minste kritiese kwessies in Suid-Afrika.

1. armoede
2. lae inkomste
3. werkloosheid
4. misdaad

- A 3, 2, 4, 1
- B 1, 2, 3, 4
- C 1, 4, 2, 3
- D 4, 3, 2, 1

14. Die ondernemingsfunksie wat verantwoordelik is vir al die rekordhouding wat bestuur in die besluitnemingsproses sal help.

- A Algemene bestuursfunksie
- B Finansiële funksie
- C Administratiewe funksie
- D Menslike hulpbronne funksie

Interverwantskappe tussen omgewings

15. Die bekendstelling van selfoonbankdienste is 'n voorbeeld van hoe die _____ omgewing die onderneming se bedrywighede in die mikro-omgewing kan beïnvloed.
- A** ekonomiese **B** tegnologiese **C** internasionale **D** globale
16. Die verhouding tussen die mikro- en mark omgewing kan hierdie soort respons/reaksie meebring.
- A** Sterkpunt **B** Swakpunt
C Geleentheid en Bedreiging **D** Hulpbronne
17. Die aankope-personeel moet baie nou met hierdie funksie kommunikeer om die gehalte van goedere te handhaaf.
- A** Bemerkingsfunksie **B** Produksiefunksie
C Administratiewe funksie **D** Makro funksie
18. Swak funksionering in die interverwantskap van ondersteuningsfunksies kan aanleiding gee tot _____ vir die besigheid.
- A** swak prestasie **B** goeie prestasie
C winsprestasie **D** kliënteprestasie
19. Watter van die volgende maatskappye beskik oor 'n monopolie in die Suid-Afrikaanse mark?
- A** Telkom **B** Pick n Pay **C** Edgars **D** Eskom

Besigheidsektore

20. 'n Koeldrankmaatskappy soos Coca-Cola kan beskou word as 'n besigheid wat in die _____ funksioneer.
- 1 Primêre sektor
2 Sekondêre sektor
3 Tersiêre sektor
- Kies die korrekte opsie:
- A** 1 en 2
B Al die bogenoemde
C 2 en 3
D Geen van die bogenoemde
21. Die meeste take in 'n bakkery word deur die bakkers uitgevoer. 'n Bakkery word as 'n _____ intensiewe besigheid beskou.
- A** kapitaal **B** arbeid **C** materiaal **D** landbou
22. Die beskikbaarheid van water, elektrisiteit, vervoer en arbeid in 'n area staan bekend as _____.
- A** infrastruktuur **B** kapitale uitleg **C** belegging **D** bates

23. Identifiseer die sektor in die onderstaande prentjie:

Figure 1:<http://images.clipartpanda.com/quota-clipart-tobarnleafclipart.jpg>, accessed 19/02/2019

A Primêre sektor	B Sekondêre sektor
C Tersiere sektor	D Groothandelsektor

24. Watter van die volgende is nie 'n voorbeeld van 'n semi-staatsinstelling nie?

A Transnet	B Vodacom
C Eskom	D South African Airways

25. Besigheidsondernemings tussen privaat besighede en staatsbeheerde organisasies staan as watter soort vennootskap bekend?

A Privaat-infrastruktuur vennootskappe	B Openbare-regering vennootskappe
C Privaat-staat vennootskappe	D Openbare-privaat vennootskappe

26. Watter van die onderstaande eienskappe word gebruik om formele besighede te identifiseer?

- A** Geregistreer om belasting te betaal.
- B** Oorlewingsonderneming.
- C** Dra nie by tot BBP nie.
- D** Besighede wat net basiese goedere voorsien.

27. Verwys na die volgende uittreksel en beantwoord die vraag wat volg:

ArcelorMittal Suid-Afrika is deel van die staalmaatskappy, Arcelor-Mittal. Die maatskappy was oorspronklik Yskor Bpk., 'n Suid-Afrikaanse parastatale staalmaatskappy.

Aangepas van: (https://en.wikipedia.org/wiki/Mittal_Steel_South_Africa), 12/03/2019

Die bogenoemde uittreksel is 'n voorbeeld van wat?

A Staatseienaarskap.	B Openbare eienaarskap.
C Infrastruktuur.	D Privatisering.

28. Konstruksie maatskappye vorm deel van watter sektor?

- A** Sekondêre sektor **B** Primêre sektor **C** Tersiere sektor **D** Bousektor

29. Watter sektor groei die vinnigste in 'n ontwikkelende land soos Suid-Afrika?

- A** Informele sektor **B** Voedselsektor **C** Konstruksiesektor **D** Infrastruktuursektor

30. Kies die sektor wat die meeste tot Suid-Afrika se BBP bydra.

- A** Landbou **B** Mynbou **C** Vervaardiging **D** Vervoer

Basiese ekonomiese begrippe

1. Ekonomie is die studie van
 - A alledaagse aktiwiteite wat die lewens van alle mense op die planeet beïnvloed.
 - B beperkte middele om die onbeperkte behoeftes en begeertes van mense te bevredig.
 - C hoe om skaars hulpbronne te gebruik om die meeste wins te verkry.
 - D die basiese behoeftes en begeertes van mense en hoe dit aangespreek word deur die benutting van skaars hulpbronne.

2. Die keuse om produk A in plaas van produk B te gebruik om 'n behoefte of begeerte te bevredig, gee aanleiding tot die ekonomiese konsep of begrip van

A skaarsheid.	B marginale nut.
C vraag.	D geleentheidskoste.

3. As 'n wetenskap kan Ekonomie geklassifiseer word as 'n

A sosiale wetenskap.	B ekonomiese wetenskap.
C finansiële wetenskap.	D bestuurswetenskap.

4. 'n Studie van die wolmark in Suid-Afrika sal geklassifiseer word onder

A positiewe ekonomie.	B normatiewe ekonomie.
C mikro-ekonomie.	D makro-ekonomie.

Die ekonomiese probleem

5. As die prys van produk A, R0 is en die vraag na produk A is hoër as die aanbod van produk A, dan is produk A

A onproduktief.	B skaars.
C van geen nut.	D onbeperk.

6. As 20 leerders hamburgers wil koop en slegs 12 hamburgers is beskikbaar by die snoepie, dan kan hamburgers gesien word as

A onbeperkte aanbod.	B onbeperkte vraag.
C relatief skaars .	D absoluut skaars.

7. Die suurstof wat deur die skubaduiker in die illustrasie gebruik word is 'n voorbeeld van 'n

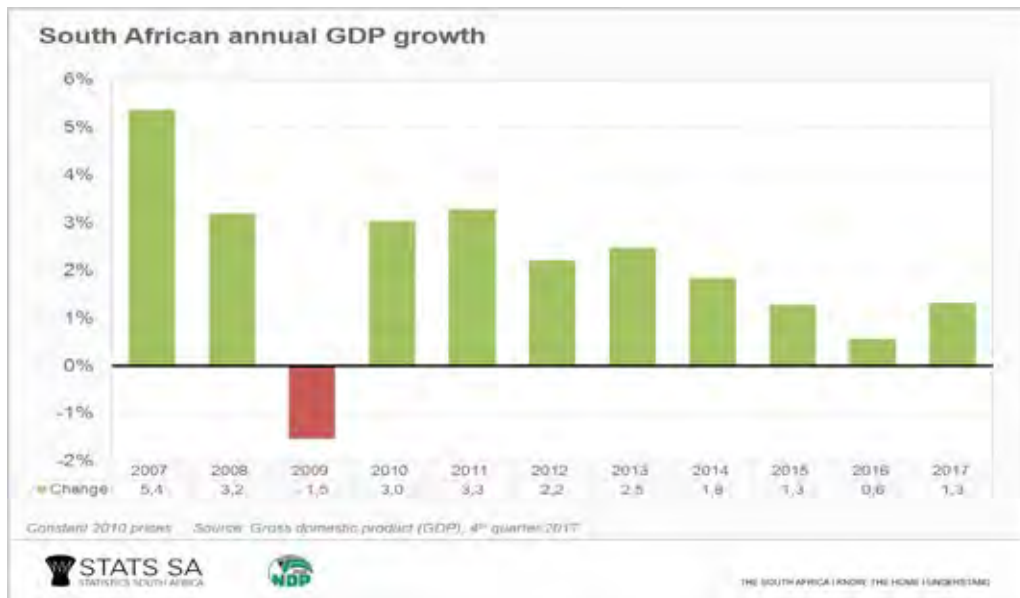
A gratis produk.	B onbeperkte produk.
C ekonomiese produk.	D aanbod.

8. Die ekonomiese sektor waar natuurlike hulpbronne in bruikbare goedere verwerk word staan bekend as die
A	primêre sektor.	B	sekondêre sektor.
C	tersiêre sektor.	D	dienstesektor.
9. Wanneer meel deur 'n bakker gebruik word om brood te bak wat hy aan verbruikers verkoop, word die meel geklassifiseer as 'n
A	finale goed.	B	intermediêre goed.
C	verbruikersgoed.	D	kapitaalgoed.
10. Goedere kan beskryf word as nie-uitsluitbaar as dit
A	gedefinieer word deur onbeperkte menslike behoeftes en begeertes aan die een kant en skaarsheid aan die ander kant.
B	nie skaars is nie en sodoende in groot hoeveelhede beskikbaar is.
C	tegelyk deur 'n onbeperkte aantal verbruikers geniet kan word.
D	onmoontlik is om iemand wat nie daarvoor betaal het nie te verhoed om die voordele daarvan te geniet.

Die vloekringloop

11. Alle ekonomiese aktiwiteite wat tussen verkopers in een land en kopers in 'n ander land plaasvind, kan beskryf word as
A	nasionale handel.	B	die buitelandse sektor.
C	buitelandse handel.	D	makro-ekonomie.
12. Die drie belangrikste vloei in die ekonomie is
A	vraag, aanbod en ewilbrium.	B	produksie, inkomste en besteding.
C	huishoudings, firmas en regering.	D	behoefte, begeertes en skaarsheid.
13. Faktorvergoeding verteenwoordig die
A	besteding van produsente en die inkome van huishoudings.
B	inkome van produsente en die besteding van huishoudings.
C	geld wat uit Suid-Afrika vloei wanneer ons goedere en dienste invoer.
D	vloei van goedere van produsente via die goederemarkte na huishoudings en ander gebruikers van hierdie goedere.
14. 'n Geslote ekonomie is 'n ekonomie wat die beste beskryf kan word as 'n ekonomie wat
A	slegs plaaslike goedere en dienste produseer en gebruik.
B	goedere invoer maar dit nie uitvoer nie.
C	plaaslike goedere gebruik om goedere vir buitelandse markte te produseer.
D	geen wettige raamwerk of regering het nie.

15. Bestudeer die volgende grafiek wat die jaarlikse Suid-Afrikaanse BBP groeikoers aantoon.

Bron: Stats SA, <https://www.thesouthafrican.com/gdp-south-africa-march-2018/>

Watter EEN van die volgende faktore sal moontlik die grootste uitwerking op die verandering in die groeikoers in Suid-Afrika tussen 2016 en 2017 hê?

- A Die landbousektor produseer minder as gevolg van droogte en sodoende moet die invoer van landbouprodukte verhoog.
- B Die mynwese-industrie stimuleer groei omdat daar 'n toename in die vraag na minerale in beide plaaslike en internasionale markte is.
- C Die minimum lone van ongeskoolde werkers word vasgestel teen 'n koers wat veel hoër is as die inflasiekoers.
- D Meer geskoolde arbeid verlaat die land om oorsee te werk omdat hulle veel beter vergoed word in ander lande en in Dollars betaal word.

16. Watter van die volgende dui op lekkasies in 'n oop ekonomie?

- A Buitelandse lenings, verbruiksbesteding en invoere
- B Buitelandse beleggings, verbruiksbesteding op plaaslike goedere en vergoeding vir produksiefaktore.
- C Beleggings, regeringsbesteding en uitvoere.
- D Besparings, belastingen en invoere

17. Semi-duursame verbruikersgoedere is eindgoedere

- A waarvan die verbruik slegs vir 'n beperkte tyd plaasvind.
- B waar die goedere oor en oor gebruik kan word en verbruik vir meer as een jaar duur.
- C wat opgebruik word die eerste keer wat dit verbruik word.
- D wat ontasbare artikels is wat 'n verbruiker van 'n diensverskaffer ontvang.

Kwantitatiewe elemente

18. Die definisie van bruto binnelandse produk (BBP) stel dit dat die BBP

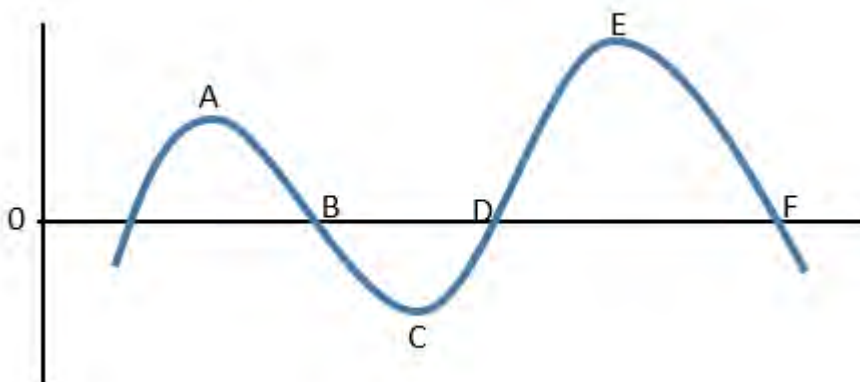
- A die hoeveelheid ekonomiese goedere en dienste aandui wat binne 'n jaar geproduseer word.
- B die waarde van goedere en dienste beskryf wat as insette gebruik word in die produksie van ander goedere en dienste
- C die produksie van voltooide goedere en dienste meet wat binne die landsgrense van Suid-Afrika geproduseer word, ongeag of dit deur permanente burgers of mense van ander lande geproduseer word.
- D oor tyd gemeet word ten einde seisoenale fluktuasies en die invloed van inflasie uit te skakel.

Die volgende tabel dui die BBP teen basiese pryse aan. Bestudeer die tabel en beantwoord vrae 19 en 20

	2016	2017	2018
Primêre sektor	264 700	262 000	289 800
Sekondêre sektor	459 300	477 700	510 900
Tersiêre sektor	1 320 100	1 436 800	1 606 000

19. Die persentasieverandering in BBP van 2017 tot 2018 is
- A 10,57%. B 9,56%. C 6,08%. D 15,07%.
20. Die grootste verandering in relatiewe bydrae tussen 2017 en 2018 was in die _____ sektor. Hierdie verandering was _____ %.
- A Primêre sektor; -1% B Primêre sektor; +1%
C Tersiêre sektor; -1% D Tersiêre sektor; +1%
21. 'n Toename in die werklike BBP met verloop van tyd toon
- A dat die vergoeding vir arbeid, i.e. lone, salarisse en bydraes tot pensioen- en mediese fondse 'n groter toename gehad het as die produksievlakke.
B dat natuurlike hulpbronne meer effektief benut word en ekonomiese ontwikkeling sodoende plaasvind.
C 'n toename in die hoeveelheid goedere en dienste aan wat beskikbaar is vir verbruik wat tot ekonomiese ontwikkeling lei.
D dat die toename in die BBP die gevolg is van hoër pryse en koste.
22. Die definisie van 'n sakesiklus (besigheidsiklus) het sekere belangrike implikasies. Watter een van die volgende stellings is WAAR van 'n sakesiklus?
- A Die tendens van 'n sakesiklus is belangriker as die korttermyn fluktuasies in ekonomiese aktiwiteite.
B Die verandering in bruto nasionale produk (BNP) op 'n jaar tot jaar basis word gebruik as meetinstrument.
C 'n Afname in ekonomiese aktiwiteite sal feitlik verseker gevolg word deur 'n selfs groter afname in ekonomiese aktiwiteite.
D 'n Inkrimping dui op 'n afname in BNP.

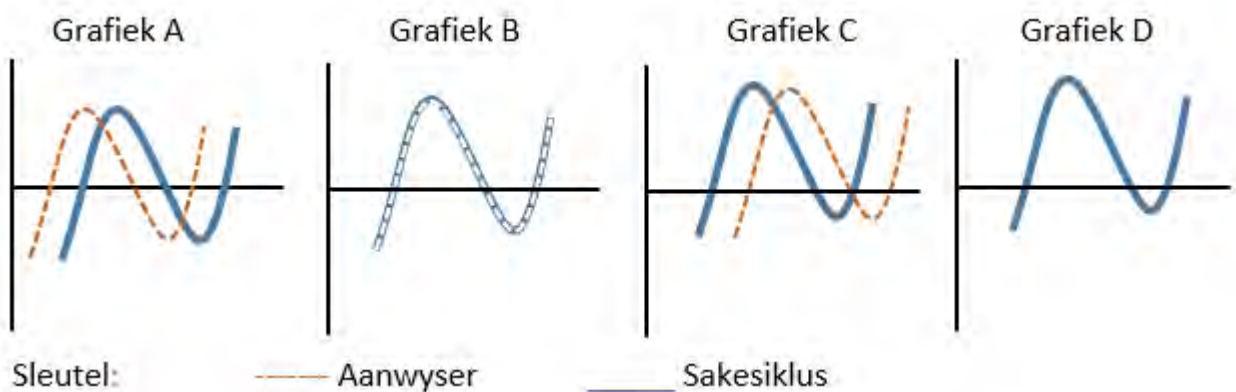
Bestudeer die volgende illustrasie van 'n sakesiklus en beantwoord vrae 23 tot 25.

23. Watter punte dui 'n uitbreiding in ekonomiese aktiwiteite aan?
- A AE B AC C CD D CE

24. Tussen watter punte sal die ekonomie in 'n depressie wees?
- A AB B BC C DE D EF
25. Tussen punte E-F op die sakesiklus is die vlak van ekonomiese aktiwiteite
- A positief en die BBP verhoog teen 'n afnemende koers.
 B negatief en die BBP neem toe teen 'n afnemende koers.
 C positief en die BBP verhoog teen 'n toenemende koers.
 D negatief en die BBP verhoog teen 'n toenemende koers.
26. Die volgende is aanwysers van werklike ekonomiese groei in Suid-Afrika
- A die myn van goud, bouplanne goedgekeur en gebou voltooi asook inflasie.
 B mynbou, kleinhandel en groothandelverkope, elektrisiteit gegenereer.
 C verbruikersbesteding, primêre sektor bydrae, getal nuwe voertuie verkoop.
 D bouplanne goedgekeur en gebou voltooi, dienste verskaf en uitvoere.
27. Eksogene redes sien sakesiklusse in die ekonomie as
- A 'n tydelike wanbalans in die ekonomie wat deur monetêre beleid reggestel moet word.
 B indirekte regeringsinmenging in die kragte van vraag en aanbod.
 C faktore buite die markstelsel wat ekonomiese aktiwiteite beïnvloed.
 D 'n gevolg van 'n toename in inflasie.
28. Die sikliese patroon van veranderinge wat voorkom in die ekonomie word deur verskeie kombinasiefaktore veroorsaak. Watter EEN van die volgende faktore sal geklassifiseer word as 'n endogene (interne) oorsaak wat tot 'n afname in ekonomiese aktiwiteit sal lei?
- A 'n Toename in die vraag na intermediêre goedere
 B 'n Snelle verhoging in die rentekoers
 C Gedurende oorlogstye word ekonomiese hulpbronne aangewend om spesiale goedere soos wapens te vervaardig.
 D Natuurlike rampe soos vloede en droogtes kan skade aan gewasse en groot verliese in die landbousektor meebring.
29. 'n Leidende aanwyser van ekonomiese aktiwiteite kan die beste beskryf word as 'n aanwyser wat
- A geen verandering aantoon voordat die vlak van ekonomiese aktiwiteit geaffekteer is nie.
 B verandering aantoon na die vlak van ekonomiese aktiwiteit geaffekteer is.
 C verandering aantoon op dieselfde tyd wanneer die vlak van ekonomiese aktiwiteit geaffekteer word.
 D verandering aantoon voordat die vlak van ekonomiese aktiwiteit geaffekteer word.

Bestudeer die volgende grafiese voorstelling van ekonomiese aanwysers en sakesiklusse en beantwoord vraag 30.

30. Watter grafiek dui op 'n sloerende aanwyser?

A Grafiek A B Grafiek B C Grafiek C D Grafiek D

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Proverto National Olympiad 2019

Grade 10 - Round 1 Memorandum

	ANSWER
--	--------

	LOWER LEVEL
--	-------------

	MODERATE LEVEL
--	----------------

	HIGHER LEVEL
--	--------------

ACCOUNTING

TOPIC		A	B	C	D
ACCOUNTING CONCEPTS	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
DEBTORS' LEDGER	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
	10.				
CONTROL ACCOUNTS	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
CONTROL ACCOUNTS	16.				
	17.				
	18.				
	19.				
	20.				
GJ	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
TRIAL BALANCE	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

For more information sms "Name, Surname and Olympiad" to 41721

BUSINESS STUDIES

TOPIC		A	B	C	D
BUSINESS ENVIRONMENTS	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
INTER-RELATIONSHIPS	16.				
	17.				
	18.				
	19.				
BUSINESS SECTORS	20.				
	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

ECONOMICS

TOPIC		A	B	C	D
BASIC ECONOMIC CONCEPTS	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
THE ECONOMIC PROBLEM	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
THE CIRCULAR FLOW	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
	16.				
	17.				
QUANTITATIVE ELEMENTS	18.				
	19.				
	20.				
	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

Notes

Notes

Bankversoening

- 'n Tjek wat ouer as ses maande is, sal nie deur die bank aanvaar word nie omdat dit 'n ... is.

A	gedishonoreerde tjek	B	verouderde tjek
C	verplaasde tjek	D	V/T tjek
- Toestemming verleen aan 'n derde party om maandeliks outomatiese betalings uit die lopende rekening van 'n besigheid te ontvang, staan bekend as 'n ...

A	debietorder	B	aftrekorder
C	EFO (elektroniese fondse-oorplasing)	D	Geen van bogenoemde
- 'n Bedrag wat op die bankstaat gedebiteer word met die inskrywing 'Rente, staan in die boeke van die besigheid bekend as ...

A	Rente-inkomste	B	bankkoste	C	Rente-uitgawe	D	Geen van bogenoemde
----------	----------------	----------	-----------	----------	---------------	----------	---------------------
- Ontvang 'n tjek vanaf 'n debiteur op 12 September 2018, gedateer vir 31 Oktober 2018. Wat is die korrekte hantering van die tjek aan die einde van September 2018?

A	Geen inskrywing in die boeke van die besigheid, bewaar tjek op 'n veilige plek.
B	Tjek word in die KBJ en in die Bankversoeningstaat aangeteken.
C	Boekstaaf in die KOJ en in die Bankversoeningstaat aangeteken.
D	Teken slegs in die Bankversoeningstaat aan.

Krediteureversoening

Vrae 5 tot 9 het betrekking op die krediteureversoeningsinligting wat voorsien word.

Die inligting is geneem uit die boeke van JoJo Verskaffers. 'n Rekeningstaat is op **29 Julie 2019** van 'n krediteur, DeCon Projects, ontvang wat aantoon dat JoJo Verskaffers R17 850 aan hulle skuld. Volgens die Krediteuregrootboek van JoJo Verskaffers op **31 Julie 2019** is die verskuldigde bedrag R26 268.

Dui aan hoe die verskille wat tydens die ondersoek aan die lig gekom het die Krediteuregrootboekrekening en Rekeningstaat, ontvang deur JoJo Verskaffers, sal raak om sodoende die korrekte saldo aan die einde van die maand te bereken.

Oorweeg die foute wat verskaf word en kies die beste opsie om dit te korrigeer. Die Krediteuregrootboek en Rekeningstaat moet na al die onderstaande regstellings balanseer.

Rond alle bedrae af tot die naaste rand.

- JoJo Verskaffers betaal DeCon Projects R8 398 nadat 5% korting toegestaan is. DeCon Projects het die korting verwerp aangesien die betaling te laat ontvang is.

	Krediteuregrootboek van JoJo Verskaffers		Rekeningstaat ontvang vanaf DeCon Projects	
	Debiet	Krediet	Debiet	Krediet
A	420			
B	442		442	
C		420	420	
D		442		

STAY FUTURE-FOCUSED AT DUT!

DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE

IF YOU'RE LOOKING FOR **LEARNING** **WITH A HIGHER PURPOSE...** DUT IS THE ONLY INSTITUTION TO CONSIDER!

Secure an internationally recognised undergraduate or post-graduate qualification from one of **six specialised faculties** and get future-focused with a team of experienced academic personnel and alumni behind you.

Invested in purpose, passion and promise, DUT ensures all students are practically equipped for the working world by prioritising **cutting-edge technology, training and research.**

Always putting the needs of our **students first**, DUT aims to shape the future generations through **teaching, learning and research – improving lives and livelihoods** through many initiatives like our **undergraduate scholarship** for new and returning students which includes a **50-100% remission of tuition fees**, should students achieve **an average aggregate of 70%.**

READY TO REACH **YOUR FULL POTENTIAL?**

Join **over 34 830** students currently enrolled across **DUT's 7 campuses** and say yes to success with higher education excellence but remember, we have a large prospective student base which brings many challenges in terms of student accommodation, which is why **we encourage all students to apply for student housing early** or make alternate accommodation arrangements.

Students who require financial aid, undertaken by the National Student Financial Aid Scheme (NSFAS), should also remember to apply directly to NSFAS.

VISIT **WWW.DUT.AC.ZA** TO FIND OUT MORE INFO

Applications need to be done via the Central Applications Office (Application dates vary)

031 373 2000 (DBN) • 033 845 8800 (PMB) • info@dut.ac.za

6. DeCon Projects het goedere op skuld by JoJo Verskaffers gekoop. Die boekhouer van JoJo Verskaffers is opdrag gegee om hul debietsaldo van R900 in die debiteuregrootboek af te skryf teen die DeCon Projects-rekening in die krediteuregrootboek. Hierdie inskrywing was ook nog nie deur DeCon Projects geboekstaaf nie.

	Krediteuregrootboek van JoJo Verskaffers		Rekeningstaat ontvang vanaf DeCon Projects	
	Debiet	Krediet	Debiet	Krediet
A	900			900
B		900	900	
C		900		900
D	900		900	

7. Kredietnota 221 vir R240 ontvang vanaf DeCon Projects is foutiewelik as 'n faktuur van R420 in die krediteuregrootboek geboekstaaf.

	Krediteuregrootboek van JoJo Verskaffers		Rekeningstaat ontvang vanaf DeCon Projects	
	Debiet	Krediet	Debiet	Krediet
A	180			
B	660			
C		180		
D		420		

8. DeCon Projects toon 'n aftrekkfout op hul staatsaldo van R5 000.

	Krediteuregrootboek van JoJo Verskaffers		Rekeningstaat ontvang vanaf DeCon Projects	
	Debiet	Krediet	Debiet	Krediet
A			5 000	
B			10 000	
C				10 000
D				5 000

9. JoJo Verskaffers het goedere ter waarde van R3 200 op 31 Julie by DeCon Projects aangekoop en geboekstaaf (Die rekeningstaat is reeds op 29 Julie 2019 gedruk).

	Krediteuregrootboek van JoJo Verskaffers		Rekeningstaat ontvang vanaf DeCon Projects	
	Debiet	Krediet	Debiet	Krediet
A		3 200	3 200	
B			3 200	
C	3 200		3 200	
D				3 200

Inligting:

	Grond en Geboue	Voertuie	Toerusting
Drawaarde op 1 Januarie 2018	6 000 000	1 400 000	1 290 000
Kosprys	6 000 000	3 500 000	2 700 000
Opgelope waardevermindering	-	(2 100 000)	(1 410 000)
Bewegings			
Toevoegings	①	900 000	450 000
Bateverkope teen drawaarde	-	0	②
Waardevermindering	-	(438 000)	③
Drawaarde op 31 Desember 2018	11 700 000	1 862 000	?
Kosprys	11 700 000	4 400 000	2 790 000
Opgelope waardevermindering		(2 538 000)	④

Voertuie

- Nuwe voertuie is op 1 November 2018 aangekoop
- Waardevermindering op voertuie word op kosprys bereken.

Toerusting

- Een van die masjiene wat tydens vervaardiging gebruik word was op 30 Junie 2018 vir kontant verkoop teen drawaarde. Die opgelope waardevermindering van hierdie masjien op 1 Januarie 2018 was R115 200.
- 'n Masjien om die oue te vervang is op 1 September 2018 aangekoop.
- Waardevermindering op masjienerie word bereken teen 20% p.j. volgens die verminderdesaldo metode.

Verwys na bogenoemde inligting om vraag 10 tot 14 te beantwoord.

10. Bereken die toevoegings tot grond en geboue gedurende die huidige finansiële jaar (nommer ①).
- A R17 700 000 B R6 000 000 C R 5700 000 D R11 700 000
11. Bereken die waardeverminderingkoers op voertuie.
- A 12% p.j. op kosprys B 10% p.j. op kosprys C 23% p.j. op kosprys D 17% p.j. op kosprys
12. Bereken die bateverkope van toerusting wat verkoop was gedurende die huidige finansiële jaar (nommer ②).
- A R200 640 B R334 800 C R244 800 D R220 320
13. Bereken die waardevermindering op toerusting vir die huidige finansiële jaar (nommer ③).
- A R268 416 B R288 000 C R263 520 D R243 936
14. Bereken die opgelope waardevermindering op toerusting op 31 Desember 2018 (nommer ④).
- A R1 538 736 B R1 582 800 C R1 563 216 D R1 533 840

Vennootskappe

15. Watter een van die onderstaande opsies is NIE 'n voordeel van 'n vennootskap NIE?
- A Meer kapitaal kan gegenereer word.
 - B 'n Verskeidenheid vaardighede word deur die eienaars gebied.
 - C Besluite word vinnig en eensydig geneem.
 - D Vennote is geregtig op primêre en finale winsverdeling.
16. Watter een van die onderstaande opsies is NIE 'n nadeel van 'n vennootskap NIE?
- A Vennootskappe word beperk tot 21 vennote.
 - B Die vennootskap sal ontbind indien een van die vennote onttrek of sterf.
 - C Winste word verdeel tussen vennote.
 - D Besluitneming kan sloer indien alle vennote se opinies in ag geneem moet word.
17. 'n Vennootskap word gestig en kontraktueel verbind deur middel van 'n ...
- A Memorandum van Inkorporasie
 - B Vennootskapsooreenkoms
 - C Vennootskapswet 13A
 - D Stigtingsooreenkoms
18. Eenmansaak en vennootskappe word gekenmerk deur ...
- A beperkte aanspreeklikheid.
 - B gedeeltelike aanspreeklikheid.
 - C onbeperkte aanspreeklikheid.
 - D Geen van die bogenoemde.
19. William en Sally gaan saam in 'n vennootskap in. Sally het jare se aankoop en bemarkingsondervinding. Sy sal grootliks verantwoordelik wees vir die daaglikse bestuur van die winkel. William, aan die ander kant, beklee 'n belangrike pos in 'n korporatiewe maatskappy en hoewel hy ook baie ervaring het om te bied, laat sy huidige pos hom nie veel vrye ure in 'n week toe nie. Hulle besluit dus saam dat William aanvanklik slegs 'n vennoot sal wees, wat slegs 'n kapitale bydrae verskaf.
- A afwesige
 - B stil (silent)
 - C rustende
 - D onaktiewe

Vrae 20 tot 24 het betrekking tot die Algemene Grootboekrekening wat voorsien word.

Louisa en Thandeka is al jare lank vriende. Hulle het 'n paar jaar gelede 'n vennootskap gestig, K-T Home Etc. wat unieke meubels en bykomstighede invoer en versprei. Op 30 April 2019 ontvang hulle die volgende rekeninge vanaf hul rekenmeester. Hulle benodig jou hulp om aan hulle 'n paar belangrike punte te verduidelik.

Kapitale rekening: Louisa

					2018	01	Saldo	a/b	400 000
					Mei				
					Nov	30	Bank	KOJ	150 000
									550 000

Lopende rekening: Thandeka

2018	01	Saldo	a/b	11 500	2019	30	Rente op kapitaal	AJ	39 600
Mei					Apr				
2019	30	Onttrekkings: Thandeka	AJ	250 000			Salaris: Thandeka	AJ	165 600
Apr									
							Verdelingsrekening	AJ	?

Verdelingsrekening

2019	30	Rente op kapitaal	AJ	81 225	2019	30	Wins en Verlies	AJ	622 700
Apr					Apr				
		Salaris: Louisa	AJ	?					
		Salaris: Thandeka	AJ	165 600					
		Bonus: Louisa	AJ	?					
		Lopende rekening: Louisa	AJ	79 500					
		Lopende rekening: Thandeka	AJ	?					

20. Watter persentasie rente op kapitaal verdien elke vennoot?
- A** 14% **B** 9% **C** 7,5% **D** 8,7%
21. Thandeka verdien 15% p.j. meer as Louisa. Bereken Louisa se jaarlikse salaris.
- A** R144 000 **B** R194 824 **C** R140 760 **D** R190 440
22. Louisa is verantwoordelik vir die werwing van nuwe kliënte en daarom verdien sy 'n addisionele 20% bonus van alle oorblywende winste nadat rente op kapitaal en salarisse betaal is. Bereken Louisa se uitstaande bonus:
- A** R36 210 **B** R47 023 **C** R37 087 **D** R46 375
23. Wat is die winsverdelingsverhouding tussen Louisa en Thandeka?
- A** 1:1 **B** 1:2 **C** 2:3 **D** 3:4
24. Bereken Thandeka se saldo volgens haar lopende rekening op 30 April 2019?
- A** R62 950 gunstig **B** R49 700 gunstig
C R23 200 gunstig **D** R102 700 gunstig

Rekeningkundige vergelyking – Jaareindaansuiwerings

Die onderstaande inligting is geneem uit die boeke van KTM Bikers. Die finansiële jaar eindig op 28 Februarie 2019.

Bestudeer die rekeningkundige vergelyking wat by vraag 25 tot 27 verskaf word.

Kies deurentyd die KORREKTE aansuiwering wat met die rekeningkundige vergelyking se inskrywing gepaard gaan.

25.

Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
Vooruitbetaalde uitgawes	Versekering	+1 050	+1 050	0

- A** Die totale jaarlikse versekering beloop R9 750. Dit sluit 'n bedrag van R1 050 in vir die jaarlikse gebouversekering betaal op 1 April 2018.
- B** Die versekering tot op hede beloop R8 250; Februarie 2019 se versekering is nog uitstaande.
- C** Die totale jaarlikse versekering beloop R36 600. Dit sluit 'n jaarlikse premie van R1 800 op gebouversekering betaal, op 1 Oktober 2018 in.
- D** Geen van die bogenoemde

26.

Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
Lopende inkomste	Debiteurekontrole	- 1 600	- 1 600	0

- A** 'n Debiteur, A Roux, stuur goedere terug ter waarde van R1 600.
- B** Kontantverkope aan A. Roux, R1 600.
- C** A Roux, 'n debiteur, stuur sy KTM 690 motorfiets in vir herstelwerk ter waarde van R4 000. Hy reik 'n tjek uit ter betaling van R2 400 en neem die res op krediet.
- D** 'n Debiteur, A Roux, was ontevrede oor die herstelwerk wat op sy KTM 690 motorfiets gedoen was. Reik kredietnota 101 uit vir R1 600.

27.

Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
Bank	Debiteurekontrole	± 480	0	0
Oninbare skulde	Debiteurekontrole	- 720	- 720	0

- A** T. Pillay vereffen sy rekening wat voorheen in Januarie 2019 as oninbaar afgeskryf is.
- B** 'n Debiteur, T. Pillay, het oorsee verhuis. Die besigheid het besluit om sy skuld as oninbaar af te skryf.
- C** 'n Debiteur, T. Pillay, is insolvent verklaar. Sy boedel betaal 40 sent vir elke rand verskuldig. Ontvang R480 en skryf die res as oninbaar af.
- D** Geen van die bogenoemde.

Bestudeer die onderstaande aansuiwerings en kies deurentyd die KORREKTE rekeningkundige vergelyking wat met die aansuiwering gepaard gaan.

28. Ontvang die volgende leningstaat van Capitec Bank (rente is gekapitaliseer):

Saldo op 1 Maart 2018	R600 000
Terugbetalings (R3 450 per maand) rente ingesluit	?
Saldo op 28 Februarie 2019	570 000

Rente is nog nie korrek in berekening gebring nie.

	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
A	Rente op lening	Lening: Capitec Bank	0	- 11 400	- 11 400
B	Lening: Capitec Bank	Rente op lening	0	- 11 400	- 11 400
C	Rente op lening	Bank	-11 400	- 11 400	0
D	Rente op lening	Lening: Capitec Bank	0	- 11 400	+ 11 400

Vrae 29 tot 30 het betrekking tot die onderstaande aansuiwering uit die salarisjoernaal.

Een werknemer is weggelaat uit die Salarisjoernaal vir Februarie 2019. Sy besonderhede is as volg:

Bruto salaris	R15 800		
AFTREKKINGS:			
LBS	MEDIESE FONDS	PENSIOENFONDS	WVF
R4 340	R720	7,5%	1%

Die werknemer dra 10% van die bruto salaris by tot die pensioenfonds.

29. Watter opsie is die korrekte inskrywing vir die boekstawing van pensioenfonds-aftrekking en bydrae?

	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
A	Salarisse	Pensioenfonds	0	- 1 185	+ 1 185
	Pensioenfondsbydrae	Pensioenfonds	0	- 1 580	+1 580
B	Salarisse	Bank	- 1 185	- 1 185	0
	Pensioenfondsbydrae	Pensioenfonds	0	- 1 580	+1 580
C	Salarisse	Pensioenfonds	0	- 1 185	+ 1 185
	Pensioenfonds	Pensioenfondsbydrae	0	- 1 580	+1 580
D	Pensioenfonds	Salarisse	0	- 1 185	- 1 185
	Pensioenfondsbydrae	Salarisse	0	- 1 580	- 1 580

30. Watter opsie is die korrekte inskrywing vir die boekstawing van die netto salaris?

	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
A	Bruto salaris	Netto salaris	0	± 15 800	0
B	Salarisse	Krediteure vir salarisse	0	- 9 397	+ 9 397
C	Salarisse	Bank	- 15 800	- 15 800	0
D	Krediteure vir salarisse	Salarisse	0	- 7 817	- 7 817

Sake-omgewings

1. Identifiseer h uitdaging wat in die makro-omgewing ervaar word.

A Gedemotiveerde werknemers C Gebrek aan missie en visie	B Resessie D Mededinging
---	---

2. Omgewingsverkenning word gebruik om:

A Vooruit te probeer bepaal wat gebeur en sodoende vooruit te beplan. B Die besigheid en sy rol in die breër ekonomie, met sy verskeidenheid belanghebbendes, in perspektief te stel. C Veranderinge te voorspel waarvoor die besigheid tot h sekere mate kan beplan. D h Waaksame oog te hou op verwickelinge in die bedryf wat die besigheid kan beïnvloed.
--

3. Watter van die volgende scenario's in die markomgewing waarin Woolworths bedryf word, word nie as h uitdaging beskou nie?

A h Reklameveldtog deur Pick n Pay om die maatskappy se gesamentlike onderneming met Discovery Health, om gesonde eetgewoontes aan te moedig, te bemark. B Gebrek aan kommunikasie tussen topvlakbestuur en laervlakbestuur oor h nuwe salarisstruktuur. C Veranderinge in die demografiese struktuur van die teikenmark. D Bereidwilligheid van verskaffers om oor veranderinge in die prys van grondstowwe te onderhandel.

4. Die teikenmark bestaan uit die volgende:

A Die totale verbruikersmark wat uit die produk voordeel sal trek. B Verbruikers in h geografiese area wat uit die produk voordeel sal trek. C Alle verbruikers. D 'n Deel van die totale verbruikersmark wat uit die produk voordeel sal trek.
--

5. Kommunikasie tussen mense op verskillende vlakke in die organisasie-hiërargie – waar delegering van gesag en terugvoer oor take plaasvind – word _____ genoem.

A Horisontale kommunikasie. C Formele kommunikasie.	B Vertikale kommunikasie. D Eksterne kommunikasie.
--	---

6. Identifiseer die faktore wat h negatiewe effek op die prestasie van h besigheid sal hê.

A Hoë verkoopsomset; hoë personeelomset. C Lae arbeidskoste; lae bokoste	B Lae arbeidskoste; lae produktiwiteit D Hoë bokoste; lae produktiwiteit
---	---

7. Identifiseer die huidige Suid-Afrikaanse werkloosheidsyfer.

A 26.7 persent	B 0.4 persent	C 10 persent	D 4 persent
-----------------------	----------------------	---------------------	--------------------

8. Die volgende moet in oorweging geneem word wanneer bestuur h missiestelling ontwikkel.
Watter antwoord PAS NIE?

A Markneigings/tendense wat die toekoms van die besigheid kan beïnvloed. B Die vermoë van die besigheid om in h spesifieke bedryfsveld uitmuntend te presteer. C Die geskiedenis van die eienaars. D Die geskiedenis van die besigheid.
--

9. Die volgende is 'n vergoedingbeskrywing vir watter tipe tussenganger-spesialis?

Vergoeding word bereken as 'n waarde van goedere of dienste aan kliënte.

A Verkoopsagent **B** Makelaar **C** Kommissie-agent **D** Aankoop-agent

Sosio-ekonomiese kwessies

10. Kies die korrekte stelling.

- A** Etiese gedrag sal aan kulturele waardes gekoppel word.
- B** Etiek beteken om volgens die wet op te tree.
- C** Om in besigheid suksesvol te wees, moet jy jou blind hou vir onetiese gedrag.
- D** Dit word as oneties beskou om besigheid op die gholfbaan of by enige sosiale geleentheid te doen.

11. Watter van die volgende is nie 'n voorbeeld van 'n vorm van onwettige kopiëring/gebruik (piracy) nie?

A Kopiereg **B** E-handel **C** Patente **D** Handelsmerke

12. Wat is die moontlike uitkoms indien bevolkingsgroei hoër as ekonomiese groei is?

- A** Hoër inflasie **B** Ondoeltreffende gebruik van menslike kapitaal
- C** Onderaanbod van arbeid **D** Ooraanbod van arbeid

13. Bepaal die moontlike ekonomiese uitdaging waartoe 'n staking kan lei.

- A** Verbetering van vaardighede **B** Toename in ondernemings se inkomste
- C** Die staak van ondernemings se aktiwiteite **D** Toename in regeringsinkomste

Verwys na die onderstaande foto en beantwoord vrae 14 en 15:

Figuur 1: <https://i.pinimg.com/originals/ad/98/93/ad9893dd90b8f4a371ae6e43fbfadde0.jpg>, toegang verkry 19/02/2019

14. Waarom is boelie die grootste probleem in Suid-Afrikaanse skole?

- A** Ekonomiese afgradering van die land. **B** Toename in die gebruik van sosiale media.
C Nasionale verkiesing op 8 Mei. **D** Oorbevolking van skole.

15. Watter van die probleme gelys in die prentjie verwys na swak infrastruktuur?

1. Getting water from a tap
2. Teachers who are absent
3. Poor conditions of buildings
4. Parents don't get involved

- A** 2, 3 **B** 2, 1, 4 **C** 1, 3, 4 **D** Geen van die bogenoemde

Primêre, sekondêre en tersiêre ondernemings

16. Privatisering is die term wat gebruik word wanneer:

- A** 'n Privaatmaatskappy op die JEB genoteer word.
B 'n Publieke maatskappy op die JEB genoteer word.
C Die Staat publieke maatskappye aan die privaatsektor verkoop.
D Die Minister van Finansies belasting van die privaatsektor verhoog.

17. Die volgende is 'n voorgestelde lys van maatskappye in die Tersiere Sektor van die ekonomie.

1. OR Tambo International Airport
2. Nedbank
3. Aqua Monte Bottling Plant
4. Amakulu Dairy
5. House of Coffees

Kies die korrekte kombinasie:

- A** 1, 3 en 5 **B** 1, 2 en 5. **C** 2, 4 en 5 **D** 3, 4 en 5

18. Bepaal watter van die volgende die landbou skakel met die tersiêre sektor toon.

- A** Plantasiebosbou.
B Fabrieke in die klerebedryf.
C Wynmaaknywerhede.
D Boere verseker hul oeste/gewasse, om die risiko van inkomsteverlies te beperk.

19. Identifiseer watter een is nie 'n subsektor van die tersiêre bedryf nie.

- A** Groothandel en kleinhandel **B** Energie-opwekking
C Finansiële dienste **D** Vervoer

Sake ondernemings

Verwys na die volgende uittreksel en beantwoord vraag 20, 21 en 22.

Ann Withey (mede-skepper van Smartfood-springmielies) het Annie's Homegrown geloods om organiese pasta, etes en versnaperinge te maak en te verkoop. Haar gekose vorm van eienaarskap gee haar die geleentheid om te fokus op die kreatiewe aspekte van die maatskappy, sowel as die buigsaamheid om vinnig nuwe produkte te bemark.

Aangepas van: <http://www.gaebler.com/Successful-Entrepreneurs-Who-Started-Out-As-Sole-Proprietors.htm>, 12/03/2019

20. Identifiseer die vorm van eienaarskap wat deur Ann Withey gekies is.
- A** Alleenhandelaar **B** Publieke maatskappy **C** Privaat-maatskappy **D** Beslote korporasie
21. Identifiseer een kenmerk van die vorm van eienaarskap wat in vraag 20 geïdentifiseer is.
- A** Langbesluit-proses **B** Beperkte aanspreeklikheid
C Buigsam **D** Direksie neem alle besluite
22. Watter tipe belasting word betaal deur die vorm van eienaarskap wat in vraag 20 geïdentifiseer is.
- A** Vaste koers van 28% **B** Buigsame koers gebaseer op aantal werknemers
C Progressiewe belasting **D** Maatskappybelasting
23. Watter dokument wat deur 'n publieke maatskappy uitgereik word nooi die publiek om aandele te koop?
- A** Memorandum van assosiasie **B** Artikels van assosiasie
C Prospektus **D** Sertifikaat / Akte van inkorporasie
24. Die term beperkte aanspreeklikheid beteken dat die aandeelhouers van 'n publieke maatskappy ____.
- A** Slegs vir hul persoonlike skuld in die besigheid verantwoordelik is.
B Nie verantwoordelik is vir die skuld van die besigheid nie, maar die bedrag geld wat hulle in die besigheid belê het verloor.
C Verantwoordelik is vir 'n deel van die besigheid se skuld en ook die bedrag wat hulle vir hul aandele betaal het verloor.
D Die totale dividende ontvang moet terugbetaal om geld beskikbaar te stel om die onderneming se skuld te betaal.
25. Kies wat in die Kennisgewing van Inkorporasie van 'n maatskappy ingesluit moet word.
1. Soort maatskappy 2. Finansiële jaareinde
3. Uiteensetting van aandele 4. Naam van maatskappy
- A** 1 en 4 **B** 1, 2 en 4 **C** 1, 3 en 4 **D** Geen van bogenoemde nie
26. Smarties Bpk het die publieke maatskappy i.p.v. die beslote korporasie (BK) as 'n vorm van eienaarskap gekies. Watter een van die volgende faktore het die belangrikste invloed op die keuse van die publieke maatskappy bo die beslote korporasie as vorm van eienaarskap gehad?
- A** Die persentasie belang van individuele lede in die BK kan deur die onderlinge ooreenkoms van die lede bepaal word.
B 'n Lid kan die beslote korporasie bind deur ooreenkomste met derde partye bv. vakbonde te sluit, selfs al is die lid nie gemagtig om dit te doen nie.
C 'n BK kan 'n lid se belang uitkoop of ander lede ondersteun om 'n deel van die onderneming te bekom.
D 'n BK vereis nie statutêre oudit van sy finansiële state nie.
27. Susan & Johnny & Kie. is 'n voorbeeld van watter vorm van eienaarskap?
- A** Beslote korporasie **B** Publieke maatskappy **C** Vennootskap **D** Privaat-maatskappy
28. Dui aan watter van die volgende nie 'n vereiste van 'n prospektus is nie.
- A** Moet sekuriteit bied. **B** Moet tantieme wat betaalbaar is insluit.
C Moet aan die publiek uitgereik word. **D** Moet geskrewe wees, geen mondelinge ooreenkomste nie.
29. Regverdig die betaling van tantieme as 'n franchisenemer (konsessienemer).
- A** Die franchisenemer het die reg om die franchisegewer se produkte en dienste te versprei.
B Die franchisegewer betaal die franchisenemer vir die ligging/plek.
C Die franchisenemer teken 'n huurooreenkoms.
D Dit gee die franchisenemer die versekering dat die onderneming 'n wins sal maak.
30. Noem een voordeel gekoppel aan die "franchising" (konsessie) van 'n bekende besigheidsidee.
- A** Die besigheid is nie aan die publiek bekend nie.
B Die marknavorsing is reeds gedoen.
C Daar is geen bestaande kliëntebasis nie.
D Dit is meer van 'n risiko as om 'n nuwe besigheid te begin.

Produksiefaktore

1. Die huur wat eienaars van natuurlike hulpbronne ontvang deur hulle natuurlike hulpbronne beskikbaar te stel om deel van produksie te vorm, staan bekend as _____ huur.

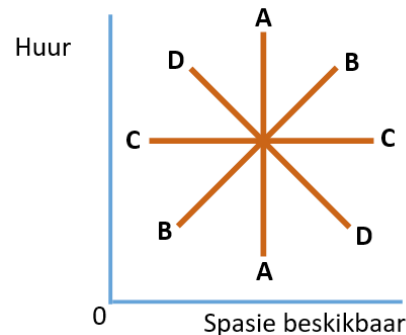
A kommersiële B ekonomiese C afgeleide D kwasie-

2. Goud wat gebruik word vir juweliersware staan bekend as 'n _____ hulpbron.

A herwinbare B volhoubare C nie-herwinbare D opgebruikte

3. Watter een van die volgende grafieke dui die aanbod van kantoorruimte in 'n multi-verdieping gebou in Sandton aan?

A Grafiek AA
B Grafiek BB
C Grafiek CC
D Grafiek DD

4. Die vergoeding vir die fisiese arbeid en intellektuele vermoëns wat 'n bestuurder bied staan bekend as

A huur. B lone. C wins. D rente.

5. In watter een van die volgende gevalle sal die vraagkurwe vir arbeid styg?

A Die getal ondernemings daal B Die vraag na die produk verhoog
C Die produktiwiteit van arbeid neem toe D Die prys van 'n plaasvervangende produksiefaktor (bv. kapitaal) daal

6. Watter van die volgende faktore sal die deelnemingskoers van die arbeidsmag in Suid-Afrika beïnvloed?

(i) Bevolkingsgroei
(ii) Emansipasie van vroue
(iii) Onderwys en opleiding van die arbeidsmag
(iv) Die ekonomiese struktuur

A (i) en (ii) B (iii) en (iv)
C (i), (ii) en (iv) D (ii), (iii) en (iv)

7. Kapitaal speel 'n belangrike rol in die produksiekapasiteit van 'n land. Watter EEN van die volgende stellings is **VALS** met betrekking tot kapitaal as 'n produksiefaktor?

A As 'n besigheid kapitaalvorming met 20% verhoog en die arbeidsmag vergroot met 10%, dan het kapitaalverdieping plaasgevind.
B As 'n besigheid kapitaalvorming met 20% verhoog en die arbeidsmag vergroot met 20%, dan het kapitaalverbreiding plaasgevind.
C Kapitaalvorming vind plaas as 'n besigheid na-belasting inkome gebruik ten einde die voorraad van werklike produksietoerusting van die onderneming te vergroot.
D As kapitaalvoorraad depresseer teen 'n koers laer as die kapitaalvormingskoers, sal die kapitaalvoorraad van die besigheid verminder.

8. Ekonomiese bemagtiging verwys na aksies waar

A opkomende verskaffers en kontrakteurs 'n groter deel van tenders in openbare kontrakte verkry.
B ekonomiese mag aan voorheen benadeelde groepe oorgedra word.
C plaaslike regering plaaslike ekonomiese geleenthede stimuleer.
D die sosiale opies van mense in die landelike gebiede verbeter word.

Die gebruike van ekonomiese goedere en dienste

9. Die volgende grafiese prentjies is voorbeelde van goedere en dienste. Watter een illustreer semi-duursame goedere?

Prentjie 1

Prentjie 2

Prentjie 3

Prentjie 4

A Prentjie 1

B Prentjie 2

C Prentjie 3

D Prentjie 4

10. Kapitaalkvorming verwys na die ...

- A** verlies in waarde van kapitaalgoedere as gevolg van slytasie en veroudering.
- B** toewysing van produksiefaktore op so 'n wyse dat dit onmoontlik is om meer van goed A te produseer sonder om minder van goed B te produseer.
- C** proses om by te voeg tot die voorraad van werklike produktiewe toerusting van 'n onderneming.
- D** toekomstige gebruik van kapitaalgoedere.

11. Finale verbruiksbesteding deur huishoudings teen huidige pryse dui besteding deur huishoudings op finale goedere en dienste aan teen

- A** heersende volumes vermenigvuldig met toekomstige pryse.
- B** konstante volumes vermenigvuldig met toekomstige pryse.
- C** huidige volumes vermenigvuldig met heersende pryse.
- D** konstante volumes vermenigvuldig met heersende pryse.

12. Bruto Binnelandse Produk (BBP) word gedefinieer as die totale

- A** markwaarde van alle finale goedere en dienste wat binne 'n bepaalde tydverloop en binne die landsgrense van 'n land geproduseer word.
- B** monetêre waarde van vergoeding wat die eienaars van produksiefaktore ontvang vir hulle aandeel in die produksieproses vir 'n spesifieke tydperiode.
- C** monetêre waarde van besteding van nasionale inkome op finale goedere en dienste deur die permanente inwoners van 'n land binne 'n bepaalde tydperiode.
- D** faktorwaarde van alle basiese goedere en dienste wat binne 'n bepaalde tydverloop binne die landsgrense van 'n land geproduseer word.

13. Die volgende is geneem uit die SARB Kwartaalblad (Maart 2018).

R miljoen	2015	2016	2017
Vergoeding van werknemers	1 906 052	2 063 973	2 219 844
Verbruik van vaste kapitaal	559 212	613 292	630 129
Netto bedryfsurplus	1 056 128	1 126 109	1 237 578
Subsidies op produksie	8 132	7 854	8 838
Subsidies op produkte	15 327	14 575	15 953
Belastings op produksie	80 403	85 304	93 016
Belastings op produkte	441 034	14 575	15 953

Uittreksel uit KB601

Die waarde van die BBP teen markpryse vir 2017 is

- A** R4 003 373 miljoen.
- B** R4 157 499 miljoen.
- C** R4 017 603 miljoen.
- D** R4 171 729 miljoen.

14. Die ekonomiese klassifikasie van finale verbruik deur die owerheid onderskei tussen lopende en kapitale komponente. Watter een van die volgende is 'n lopende komponent?
- A Besteding aan vaste kapitaalbates B Verbruik van vaste kapitaal
C Besteding aan grond en voorraad D Besteding aan ontasbare bates
15. Besteding deur die regering aan polisiëring sal geklassifiseer word as
- A algemene openbare dienste. B Beskermingsdienste.
C Welsynsdienste. D ekonomiese dienste.
16. Ten einde die Bruto Binnelandse Produk vanaf Bruto Binnelandse Besteding te bereken moet jy
- A die uitvoere van goedere en dienste optel en die invoer van goedere en dienste aftrek.
B die uitvoere van goedere en dienste aftrek en die invoer van goedere en dienste optel.
C die uitvoere van goedere en dienste en die invoer van goedere en dienste optel.
D die uitvoere van goedere en dienste en die invoer van goedere en dienste aftrek.
17. Nasionale inkomesyfers teen markpryse dui
- A die bedrag aan wat die verbruiker van die produsent sal ontvang.
B die koste van produksiefaktore aan.
C die bedrag aan wat die verbruiker vir die produk sal betaal.
D die koste van die verkoop van goedere en dienste op die mark aan.
18. Watter een van die volgende is korrek?
- A As $BBP > BBB$ dan is $X > M$ B As $BBP < BBB$ dan is $X > M$
C As $BBB = BBP$ dan is $M > X$ D As $BBB = BBP$ dan is $M < X$
19. Die onderstaande tabel dui die bruto waardetoevoeging deur tipe ekonomiese aktiwiteit teen heersende pryse (R miljoen) vir Land B aan.

	2016	2017	2018
Primêre sektor	180	200	230
Sekondêre sektor	330	440	480
Tersiêre sektor	470	760	980

In hierdie tabel het die relatiewe bydrae van die primêre sektor

- A afgeneem van beide 2016 tot 2017 en van 2017 tot 2018.
B toegeneem van beide 2016 tot 2017 en van 2017 tot 2018.
C afgeneem van 2016 tot 2017 en het toegeneem van 2017 tot 2018.
D toegeneem van 2016 tot 2017 en het afgeneem van 2017 tot 2018.

Ekonomiese stelsels

20. Die konsep **ekonomiese stelsel** word die beste beskryf as
- A 'n studie van die onbeperkte behoeftes en begeertes van huishoudings en die beperkte hulpbronne wat beskikbaar is om hierdie behoeftes te bevredig.
B 'n onderskeidende metode van bronbenutting ten einde probleme aan te spreek wat algemeen voorkom in alle ekonomieë.
C die morele aansporings wat deur die regering gebruik word om skaars hulpbronne toe te wys
D die onsigbare kragte van vraag en aanbod wat die ekonomie reguleer.

21. Land B het 'n ekonomiese stelsel waar ekonomiese besluite op 'n gedesentraliseerde basis geneem word en waar die aktiwiteite van verbruikers en produsente deur beide die markmeganisme en regeringsinmenging gekoördineer word omdat produksiefaktore deur sowel private individue en die verskeie vlakke van regering besit word. Die ekonomiese stelsel van Land B kan die beste beskryf word as 'n
- A** markeconomie. **B** kapitalistiese ekonomie.
C gemengde ekonomie. **D** sosialistiese ekonomie.
22. Een van die hoekstene van die markeconomie is die soewereiniteit van die verbruiker. Dit beteken dat privaat-individue en/of besighede
- A** die hoofdeelnemers in die ekonomie is.
B alle produksiefaktore besit.
C gemotiveer word deur die begeerte om maksimale wins te maak.
D bepaal wat geproduseer word.
23. Watter een van die volgende kan beskryf word as 'n voordeel van die markstelsel?
- A** 'n Meer gelyke verspreiding van inkome.
B Vermorsing word beperk want daar is geen of min duplisering van goedere.
C Sektorale werkloosheid is beperk.
D Produsente ding mee op die basis van prys, kwaliteit en diens.
24. Watter een van die volgende is nie 'n karaktereienskap van die sentraal beplande ekonomie nie?
- A** Die staat besit die arbeidsmag
B Pryse word deur die regering bepaal
C Die regering het direkte beheer oor ekonomiese groei
D Morele oortuiging eerder as winsmotief bestuur produksie
25. Daar is geen regeringsbeheer in 'n _____ ekonomie.
- A** gemengde **B** beplande **C** bevel- **D** vrye

Die ekonomiese struktuur van Suid-Afrika

26. Suid-Afrika se ekonomie word gesien as 'n dualistiese ekonomie. Dit beteken dat die ekonomie van Suid-Afrika
- A** 'n gemengde ekonomie is.
B komponente het van beide 'n ontwikkelde en ontwikkelende ekonomie.
C twee deelnemers het naamlik huishoudings en produsente.
D internasionale handel het
27. Die organisering van die ekonomie volgens tipe ekonomiese aktiwiteit staan bekend as
- A** die kringloopvloei.
B die ekonomiese struktuur.
C die ekonomiese stelsel.
D regeringsinmenging.
28. 'n Boer het 'n keuse om óf mielies óf koring te verbou. Wat is die mees waarskynlike rede vir die boer om mielies te verbou as die prys van mielies verhoog?
- A** Om in die addisionele vraag na mielies te voorsien **B** Om meer wins te maak
C Tot die groter voordeel van die gemeenskap **D** Om ongebruikte produksiefaktore te gebruik

29. Die vraag na werkers in die tersiêre sektor neem af. Dit sal lei tot

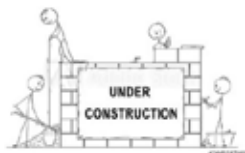
- A strukturele werkloosheid.
- B seisoenale werkloosheid.
- C sikliese werkloosheid.
- D afgeleide werkloosheid.

30. Watter een van die volgende besighede is bedrywig in die tersiêre sektor?

Prentjie 1

Prentjie 2

Prentjie 3

Prentjie 4

- A Prentjie 1
- B Prentjie 2
- C Prentjie 3
- D Prentjie 4

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Applications open on 1 March

First closing date: 1 May 2020

Apply at www.up.ac.za/apply

More information at www.up.ac.za/online-application

Make today matter

www.up.ac.za

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Proverto National Olympiad 2019

Grade 11 - Round 1 Memorandum

	ANSWER
--	--------

	LOWER LEVEL
--	-------------

	MODERATE LEVEL
--	----------------

	HIGHER LEVEL
--	--------------

ACCOUNTING

TOPIC		A	B	C	D
BANK RECON	1. eg				
	2.				
	3.				
	4.				
CREDITORS RECON	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
FIXED ASSETS	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
PARTNERSHIPS	16.				
	17.				
	18.				
	19.				
	20.				
	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
AOL ADJUSTMENTS	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

For more information sms "Name, Surname and Olympiad" to 41721

BUSINESS STUDIES

TOPIC		A	B	C	D
BUSINESS ENVIRONMENTS	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
SOCIO-ECONOMIC ISSUES	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
PRIMARY, SECONDARY AND TERTIARY	16.				
	17.				
	18.				
	19.				
BUSINESS VENTURES	20.				
	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

ECONOMICS

TOPIC		A	B	C	D
FACTORS OF PRODUCTION	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
USES OF ECONOMIC GOODS AND SERVICES	9.				
	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
	16.				
	17.				
	18.				
	19.				
	20.				
ECONOMIC SYSTEMS	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
ECONOMIC STRUCTURE OF SA	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

You have the **GOAL**

We have the **OPTIONS**

ECONOMICS AND FINANCE ▪ ENGINEERING AND THE BUILT ENVIRONMENT
HUMANITIES ▪ ICT ▪ MANAGEMENT SCIENCES ▪ SCIENCE ▪ ARTS AND DESIGN

Go Study - Career Guidance

The Gostudy Career guidance Questionnaire will help you to make an informed career decision by asking you questions about what you like to do and matching these to relevant career fields, careers and study opportunities.

www.gostudy.net

**Tshwane University
of Technology**
We empower people

www.tut.ac.za

Maatskappye – Rekeningkundige Vergelyking

Die onderstaande inligting is geneem uit die boeke van AGC Bpk. Die finansiële jaar eindig op 28 Februarie 2019.

Bestudeer die rekeningkundige vergelyking wat by vraag 1 tot 4 verskaf word.

Kies deurentyd die KORREKTE aansuiwering wat met die rekeningkundige vergelyking se inskrywing gepaard gaan. Elke vraag is ONAFHANKLIK van mekaar en hou geen verband nie.

1.	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
	SAID (Inkomstebelasting)	Bank	-48 000	0	-48 000

- A** Terugbetaling van R48 000 vanaf die SAID weens oorbetalings gedurende die 2018 finansiële jaar.
- B** Volgens SAID assessering beloop die inkomstebelasting vir die finansiële jaar R48 000.
- C** Daar is 'n saldo van R48 000 uitstaande in die SAID (Inkomstebelasting) op 28 Februarie 2019.
- D** Betaal R48 000 aan die SAID as tweede voorlopige belasting betaling.

2.	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
	Behoue inkomste	Bank	-39 200	-39 200	0

- A** Betaal winste vanuit behoue inkomste aan aandeelhouders as dividende, R39 200.
- B** 39 200 aandele is teruggekoop vanaf bestaande aandeelhouders teen 100 sent per aandeel.
- C** Koop 70 000 aandele terug van die oorlede boedel van 'n aandeelhouer teen 56 sent per aandeel bo die gemiddelde aandeelprys.
- D** Oorblywende winste van R39 200 word in die maatskappy se Behoue inkomste rekening inbetaal.

3.	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
	Gewone aandele vir dividende	Aandeelhouders vir dividende	0	-159 600	+159 600

- A** Interim/tussentydse dividend verklaar en betaal op 1 September 2018, R159 600.
- B** Finale dividend van 14 sent per aandeel was verklaar op die 1 140 000 uitgereikte aandele op 28 Februarie 2019.
- C** Dividende per aandeel (DPA) vir die jaar beloop 40 sent per aandeel; die maatskappy het 399 000 uitgereikte aandele.
- D** Geen van die bogenoemde.

4.	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bates	Ekwiteit	Laste
	Verdelingsrekening	Behoue inkomste	0	+14 800 -14 800	0

- A** Belasting beloop R133 000 (teen 28% van netto wins), totale dividende van R327 200 was verklaar en betaal. Alle oorblywende winste word deur die maatskappy behou.
- B** Terugkoop van 10 000 aandele teen 148 sent per aandeel.
- C** Netto wins voor belasting beloop R342 000, totale dividende van R327 200 was verklaar en betaal. Alle oorblywende winste word deur die maatskappy behou.
- D** Verdienste per aandeel (VPA) beloop 345 sent per aandeel en dividende per aandeel (DPA) beloop 271 sent per aandeel. Die maatskappy het 200 000 aandele uitgereik gedurende die 2019 finansiële jaar. Maak voorsiening vir die oorblywende winste deur die maatskappy behou.

Vraag 5 tot 11 het betrekking tot die Algemene Grootboekrekeninge wat voorsien word.

Snowy Ski Bpk is die grootste verskaffer van ski-toerusting in Europa. Die onderneming het gemagtigde aandelekapitaal van 1 200 000 aandele.

Verwys na die inligting verskaf vir die finansiële jaar geëindig 30 Junie 2019.

Gewone aandelekapitaal

2019 Feb	28	Bank	KBJ	②	2018 Jul	01	Saldo	a/b	6 892 000
2019 Jun	30	Saldo	o/d		2018 Sep	30	Bank	KOJ	①
					2019 Jul	01	Saldo	a/b	

Behoue inkomste

2019 Feb	28	Bank	KBJ	63 000	2018 Jul	01	Saldo	a/b	392 900
Jun	30	Saldo	o/d		2019 Jun	30	*	*	⑥
					Jul	01	Saldo	a/b	

Gewone aandele vir dividende

2018 Des	31	*	KBJ	③					
2019 Jun	30	Aandeelhouders vir dividende	AJ	391 300					

Verdelingsrekening

2019 Jun	30	Inkomstebelasting	AJ	⑤	2019 Jun	30	Wins en verlies	AJ	④
		Gewone aandele vir dividende	AJ						
		*	AJ						

Addisionele inligting:

Gewone aandelekapitaal

- 70% van die gemiddelde aandele is reeds op 1 Julie 2018 uitgereik.
- 160 000 aandele is op 30 September 2018 teen R8,80 per aandeel uitgereik.
- 90 000 gewone aandele is op 28 Februarie 2019 by 'n ontevrede aandeelhouer teruggekoop. Die maatskappy het 70 sent bo die gemiddelde aandeelprys per aandeel betaal.

Dividende en belasting

- 'n Tussentydse dividend van 43 sent per aandeel was verklaar en betaal op 30 Desember 2018.
- Inkomstebelasting beloop 30% van die netto wins.

Finansiële aanwysers

- Verdienste per aandeel (VPA) op 30 Junie 2019 is 124 sent per aandeel.
- Netto bate waarde (NBW) op 30 Junie 2019 is 900 sent per aandeel.

5. Bereken die uitstaande Bank bedrag aan die kredietkant van die Gewone aandelekapitaalrekening (nommer ①).

A R1 312 000 **B** R1 408 000 **C** R1 471 000 **D** R1 322 000

6. Bereken die uitstaande Bank bedrag aan die debietkant van die Gewone aandelekapitaalrekening (nommer ②).

A R738 000 **B** R661 000 **C** R747 000 **D** R810 000

7. Bereken die uitstaande bedrag aan die debietkant van die Gewone aandele vir dividende rekening (nommer ③).

A R516 000 **B** R361 200 **C** R391 300 **D** R430 000

8. Bereken die uitstaande wins en verlies bedrag aan die kredietkant van die Verdelingsrekening (nommer ④).

A R1 612 000 **B** R1 304 333 **C** R1 128 400 **D** Geen van die bogenoemde

9. Bereken die uitstaande inkomstebelastingbedrag aan die debietkant van die Verdelingsrekening (nommer ⑤).

A R338 520 **B** R391 300 **C** R483 600 **D** R690 857

10. Bereken die uitstaande bedrag aan die kredietkant van die Behoue inkomste rekening (nommer ⑥).

A R637 000 **B** R700 000 **C** R307 100 **D** R91 733

11. Bereken die persentasie opbrengs op gemiddelde aandeelhouersbelang.

A 5,70% **B** 30,98% **C** 15,49% **D** 14,58%

Vraag 12 tot 15 het betrekking op KOLOM A en B wat voorsien word.

Pas die term in KOLOM A by die beste beskrywing in KOLOM B. Kies dus slegs A, B, C of D op die antwoordblad.

KOLOM A		KOLOM B	
12.	Akte van Oprigting (AvO)	A	Jaarlikse vergadering vir alle aandeelhouders waar onder meer state goedgekeur, en ouditeure en direkteure verkies word.
13.	Maatskappywet 71 van 2008	B	Dokument waarin ooreengekome reëls deur die aandeelhouders vir die bestuur en instandhouding van die besigheid uiteengesit word.
14.	AJV	C	Die wet wat voorsiening maak vir die beskerming van 'n maatskappy se aandeelhouders, sy potensiële aandeelhouders en sy krediteure by wyse van behoorlike registrasie, reëls van verslagdoening en bestuur.
15.	IFRS	D	Het ten doel om deurlopend konsekwentheid in rekeningkunde standarde regoor die wêreld te verseker.

Vraag 16 tot 30 het betrekking tot die onderstaande inligting van Green Saver Bpk.

Green Saver Bpk verskaf en installeer eko-vriendelike toebehore om besoedeling te verminder en teen te werk. Hierdie toebehore word ook teen 'n fooi gediens.

- Die toebehore word teen 'n standaardprys van R3 800 per eenheid verkoop. Green Saver Bpk pas 'n winsgrens van 60% op kosprys toe. In 'n poging om meer klante te lok het die verkoopsprys vir die afgelope 2 jaar onveranderd gebly.
- Green Saver Bpk het 'n gemagtigde aandeelkapitaal van 600 000 gewone aandele.

Inligting:

A. Uittreksel uit die Proefbalans soos op 30 Junie:

	30 Junie 2019	30 Junie 2018
	R	R
Lening: Nedbank	275 000	?
Eiendom, aanleg en toerusting	1 945 000	2 890 000
SAID (Inkomstebelasting)	6 800 (dt)	4 900 (kt)
Totale verkope	?	1 710 000
Debiteure-afslag	40 200	
Huurinkomste	372 500	
Rente op lening	21 000	

B. Alle aansuiwering en bykomende inligting wat in die vrae weergegee word is nog nie geboekstaaf nie.

- Debiteure-afslag is die vorige jaar korrek opgeteken, maar is verkeerd hanteer in die Staat van Omvattende Inkomste vir 2019. Hierdie fout moet gekorrigeer word.

Bestudeer die gegewe antwoordblad en verskaf die korrekte antwoord op die vrae .

Green Saver Bpk
Uittreksel uit die Staat van Omvattende Inkomste vir die jaar geëindig 30 Junie 2019

	30 Junie 2019 R
Omset	①
Koste van verkope	
Bruto wins	
Ander bedryfsinkomste	
Huurinkomste (372 500	②
Korting ontvang	
Fooi-inkomste	
Bruto bedryfsinkomste	
Bedryfsuitgawes	
Advertensies	
Bankkoste	
Ouditfooi	
Debiteur-afslag (40 200	
Korting toegestaan	
Waardevermindering	⑤
Donasies	③
Verlies weens gebarste pyp	
Salarisse en lone	
Direkteursgelde	
Voorsiening vir oninbare skulde aansuiwering	312
Bedryfswins	
Rente-inkomste	
Wins voor rente-uitgawe	
Rente-uitgawe (21 000 + ④)	
Netto wins voor belasting	
Belasting vir die jaar	⑥
Netto wins na belasting	

Green Saver Bpk
Uittreksel uit die Staat van Finansiële Posisie soos op 30 Junie 2019

	30 Junie 2019 R	30 Junie 2018 R
BEDRYFSBATES		
Vorraad	⑦	218 500
Handels- en ander ontvangbares	⑧	
Kontant en kontantekwivalente	⑨	

16. Die maatskappy het 'n toename van 12% in die verkope vir die jaar geëindig 30 Junie 2019 aangemeld. Bereken die korrekte **omset** bedrag vir die jaar geëindig 30 Junie 2019 (nommer ①).
- A** R205 200 **B** R1 915 200 **C** R1 875 000 **D** Geen van bogenoemde nie.
17. Huurinkomste was verkeerdlik geboekstaaf vir 14 maande. Green Saver Bpk het die huur met 18% verhoog op 1 April 2019.
- Bereken die korrekte huurinkomste bedrag vir die jaar geëindig 30 Junie 2019 (nommer ②).
- A** R347 500 **B** R313 500 **C** R322 500 **D** R319 286
18. Watter AARP beginsel is van toepassing op die huurinkomste aansuiwering in vraag 17?
- A** Paringsbeginsel **B** Wesenlikheidsbeginsel
C Lopende saak beginsel **D** Omsigtigheidsbeginsel

Vraag 19 tot 21 hou verband met die onderstaande aansuiwering rakende voorraad. Verwys deurgaans terug na die bogenoemde Proefbalans en addisionele inligting.

Op 28 Junie 2019 het 'n pyp op die perseel gebars wat twaalf (12) toebehore onherstelbaar beskadig het en vyf (5) ander toebehore het 20% skade opgedoen. Laasgenoemde eenhede was getoets en is steeds in werkende toestand.

Na aanleiding van 'n vergadering met die versekeringsmaatskappy was daar bepaal dat hulle 100% van die totaal beskadigde (twaalf) toebehore se kostes gedurende Augustus 2019 sal uitbetaal. Die ander 5 toebehore is geskenk aan die plaaslike munisipaliteit teen die oorblywende waarde van die oorspronklike koste. Die res van die waarde sal afgeskryf word.

19. Kies die korrekte rekeningkundige vergelyking om die twaalf beskadigde toebehore aan te teken.

	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	Bate	Ekwiteit	Laste
A	Opgelope inkomste	Handelsvoorraad	± 28 500	0	0
B	Vooruitontvangde Inkomste	Handelsvoorraad	- 45 600	0	- 45 600
C	Versekering	Handelsvoorraad	- 27 360	+27 360	0
D	Bank	Handelsvoorraad	± 45 600	0	0

20. Bereken die korrekte waarde vir die skenking aan die plaaslike munisipaliteit nadat 20% skade in ag geneem is (nommer ③).
- A** R11 875 **B** R9 120 **C** R15 200 **D** R9 500
21. Verlies-weens-gebarste-pyp-rekening word geskep weens die ... beginsel.
- A** parings **B** wesenlikheids **C** omsigtigheids **D** entiteits

22. Die jaarlikse leningterugbetaling van R25 000 is op 1 Februarie gedoen. 'n Verhoging in die rentekoers van 1% het op 30 April 2019 in werking getree. Green Saver Bpk betaal huidiglik 15% p.j. rente op lening soos op 30 Junie 2019. Rente word nie gekapitaliseer nie.

Bereken die uitstaande rente op lening (nommer ④).

- A R20 250 B R20 000 C R22 896 D R15 917

23. Voorsiening vir oninbare skulde moet met R312 verhoog word vanaf R1520 na R1 832 (5% van uitstaande debiteure).

Hoekom word hierdie inskrywing in die boeke van die maatskappy aangeteken?

- A Dit verseker dat debiteure subjektief benader word deur die paringsbeginsel in ag te neem en die sekerheid in die invorderings aan te teken.
B Dit verseker dat debiteure passief benader word deur die wesenlikheidsbeginsel in ag te neem en die onsekerheid in die invorderings aan te teken.
C Dit verseker dat debiteure konserwatief benader word deur die omsigtigheidsbeginsel in ag te neem en die onsekerheid in die invorderings aan te teken.
D Geen van die bogenoemde nie.

24. Bereken die uitstaande **netto handelsdebiteure** op 30 Junie 2019.

- A R36 328 B R34 808 C R32 976 D R36 640

Vraag 25 tot 30 hou verband met die onderstaande inligting vanuit die kontantvloeistaat en finansiële aanwysers. Verwys deurgaans terug na die bogenoemde Proefbalans en addisionele inligting.

Volgens die kontantvloeistaat vir die jaar geëindig op 30 Junie 2019:

- 'n Invloei van R15 000 vanuit die verandering in voorraad.
- Belasting betaal beloop R74 700 (uitvloei).
- Opbrengs uit die verkoop van vaste bates teen drawaarde beloop R1 420 000 (invloei).
- Aankoop van vaste bates beloop R870 000 (uitvloei).

Die bedryfslaste vir die jaar het R170 000 beloop en die vuurproefverhouding op 30 Junie 2019 was 0,7:1.

25. Bereken die waardeverminderingsbedrag soos dit op die Staat van Omvattende Inkomste vir die jaar geëindig 30 Junie 2019 sal verskyn (nommer ⑤).

- A R155 000 B R395 000 C R550 000 D R705 000

26. Waarom word waardevermindering as 'n invloei getoon in Nota 1 (Kontant gegenereer uit bedryfsaktiwiteite) tot die Kontantvloeistaat?

- A Waardevermindering is 'n uitgawe. Dus moet dit as 'n uitvloei getoon word op die kontantvloeistaat.
B Waardevermindering is 'n beleggingsaktiwiteit en word dus op die gesig van die kontantvloei as 'n uitvloei getoon.
C Waardevermindering is 'n finansieringsaktiwiteit en word dus op die gesig van die kontantvloei as 'n invloei getoon.
D Waardevermindering is nie kontant nie en word dus uit die wins geneem. Omdat dit dus voorheen afgetrek was van winste op die inkomstestaat, word dit nou teruggetel op die kontantvloeistaat.

- 27.** Bereken die inkomstebelasting bedrag soos dit op die Staat van Omvattende Inkomstes vir die jaar geëindig 30 Junie 2019 sal verskyn (nommer ⑥).
- A** R63 000 **B** R74 700 **C** R76 600 **D** R72 800
- 28.** Bereken die Voorraadbedrag soos dit op die Staat van Finansiële Posisie op 30 Junie 2019 sal verskyn (nommer ⑦).
- A** R233 500 **B** R192 125 **C** R203 500 **D** R205 000
- 29.** Bereken die Handels- en ander ontvangbare bedrae soos dit op die Staat van Finansiële Posisie op 30 Junie 2019 sal verskyn (nommer ⑧).
(**WENK:** Verwys terug na vraag 24 en die bostaande Proefbalans)
- A** R36 640 **B** R43 440 **C** R75 640 **D** R41 608
- 30.** Bereken die Kontant en kontantekwivalente bedrag soos dit op die Staat van Finansiële Posisie op 30 Junie 2019 sal verskyn (nommer ⑨).
- A** R82 360 **B** R75 560 **C** R43 360 **D** R77 392

Change the World by applying for a qualification in one of the following study fields:

Accounting • Advertising • Afrikaans • Agricultural Management • Analytical Chemistry • Anthropology • Applied Design • Applied Mathematics • Architectural Technology • Architecture • Art • Auditing • Biochemistry • Biokinetics • Botany • Broadcasting • Building • Business Management • Business Studies • Ceramic Design • Chemistry • Criminal Justice • Civil Engineering • Clinical Psychology • Computer Science • Communication Networks (IT) • Conservation Biology • Construction Economics • Construction Management • Construction Studies • Counselling Psychology • Chemical Process Technology • Development Studies • Dietetics • Economics • Ecology • Education • Electrical Engineering • English • Environmental Health • Environmental Management • Emergency Medical Care (Paramedic) • Fashion • Financial Accounting • Financial Planning • Fine Art • Food Service Management • Foundation Phase Teaching • Forestry • French • FET Teaching • Game Ranch Management • Geography • Geology • Graphic Design • History • Hospitality Management • Human Movement Science • Human Resource Management • Human Settlement Development • Industrial Psychology • Industrial Engineering • Information Systems • Information Technology • Inorganic Chemistry • Interior Design • Internal Auditing • Inventory Management • Intermediate Phase Teaching • isiXhosa • Journalism • Language & Literature • Law • Logistics • Management • Marine Biology • Marine Engineering • Marketing • Mathematics • Mechanical Engineering • Mechatronics • Media, Communication & Culture • Medical Laboratory Science • Microbiology • Music • Music Education • Monitoring & Evaluation • Nature Conservation • Nursing • Operations Management • Painting • Pharmacy • Philosophy • Physiology • Photography • Physics • Political Studies • Polymer Technology • Psychology • Public Administration • Public Management • Public Relations Management • Quality Management • Quantity Surveying • Radiography (Diagnostic) • Renewable Energy • Restoration Ecology • Sculpture • Senior Phase Teaching • Social Work • Sociology • Software Development • Sport Management • Sport Science • Statistics • Support Services (IT) • Taxation • Textile Design & Technology • Tourism • Transport Economics • User Support Services (IT) • Veldfire Management • Visual Arts • Wood Technology • Youth Work • Zoology

Wetgewing en respons op eise vir regstelling en gelykheid

1. Watter een van die volgende dui daarop dat h maatskappy voldoen aan die Wet op Breëgebaseerde Swart Ekonomiese Bemagtiging (BBSEB) 53 van 2003 (soos gewysig)?
 - A Die versekering dat voorheen benadeelde werknemers werksomstandighede het wat aan die minimum vereistes voldoen.
 - B Voorkeur aan vroulike werkers.
 - C Direkte bemagtiging van voorheen benadeelde werknemers d.m.v. deelneming aan eienaarskap.
 - D Die versekering dat voorheen benadeelde gestremde werknemers fisiese toegang tot kantore het.

2. Een van die spesifikasies van die WBDV is dat werkers dubbelvergoeding vir werk op _____ moet ontvang.

A bestuursprojekte	B Sondae
C gevaarlike projekte	D Saterdag

3. Die veranderinge in bankwetgewing is as gevolg van die Wet op Verbruikersbeskerming geïmplementeer en vorm deel van die _____ omgewing.

A mark	B makro	C mikro	D interne
--------	---------	---------	-----------

4. Verwys na die volgende uittreksel:

Niemand mag direk of indirek onbillik diskrimineer teen 'n werknemer in enige indiensnemingsbeleid of -praktyk op een of meer gronde soos ras, geslag, swangerskap, huwelikstatus, gesinsverantwoordelikheid, etniese of sosiale oorsprong, kleur, seksuele oriëntasie, ouderdom, gestremdheid, godsdiens, MIV status, gewete, geloof, politieke mening, kultuur, taal en geboorte.

Aangepas van: <https://labourguide.co.za>, 12/03/2019

Identifiseer die wetgewing wat in die bostaande uittreksel bespreek word.

A Wet op Basiese Diensvoorwaardes	B Wet op Gelyke Indiensneming
C Wet op Arbeidsverhoudinge	D Wet op Vaardigheidsontwikkeling

5. As h Menslike Hulpbronne bestuurder moet jy verseker dat h kontrak tussen die onderneming en die nuwe werknemer onderteken is. Noem die wet waarop jy hierdie kontrak sal baseer.

A Arbeidswetgewing	B Wet op Vaardigheidsontwikkeling
C Wet op Indiensneming	D Wet op Basiese Diensvoorwaardes

6. Die onafhanklike organisasie wat onbevooroordeelde beslissings kan maak oor h dispuut wat ingevolge die WAV na die organisasie verwys is.

A KVBA	B NEDLAC	C WBDV	D SAKO
--------	----------	--------	--------

7. Miriam is h toesighouer by h kruidenierswinkel. Haar normale werksure is van 07:00 tot 19:00 en alternatiewe weke van 19:00 tot 07:00. Sy werk ook elke tweede naweek van 07:00 tot 19:00 en sy ontvang geen oortyd vir hierdie ure nie. Watter Wet word deur haar werkgever oortree?
 - A Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid
 - B Wet op Basiese Diensvoorwaardes
 - C Wet op Gelyke Indiensneming
 - D Wet op Vaardigheidsontwikkeling

8. John besit 'n kruidenierswinkel en het drie werknemers. Janice verdien R10 000 per maand, Jake verdien R5 000 per maand en Eunice verdien R12 000. John streef daarna om voortdurend sy werknemers te verbeter en dra by tot die vaardigheidsontwikkelingsheffing. Bereken hoeveel John vir sy drie werknemers tot die heffing bydra.
- A R2.70 B R270 C R0.27 D R270 000
9. Hergroepeer die volgende stappe in geskildbeslegting sodat die stappe aan die Wet op Arbeidsverhoudinge voldoen.
1. Arbeidsappèlhof
 2. Bedingingsraad
 3. Arbeidshof
- A Stap 1, stap 2, stap 3 B Stap 2, stap 3, stap 1
C Stap 3, stap 2, stap 1 D Stap 1, stap 3, stap 2

Menslike hulpbronnefunksie

10. Maatskappye moet 'n omvattende werknemer-induksieprogram hê. Dit impliseer dat:
- A Bestaande werknemers voorkeuroorweging kry wanneer bestuursposisies gevul word.
B Alle nuwe werknemers 'n seminaar moet bywoon oor die missie, visie en doelwitte van die organisasie.
C Werknemers 'n jaarlikse prestasie-evaluering moet ondergaan wat deur topbestuur voltooi word.
D Eksterne bronne gebruik sal word om vakante poste in die bedryfsdepartement te vul.
11. Indien werknemers hulpbronne steel, kan hulle vir _____ afgedank word.
- A operasionele redes B onetiese gedrag
C onbevoegdheid D wangedrag
12. Die volgende optrede kan tot dissiplinêre prosedures lei:
- I. Herhaaldelike laat arrivering by die werk.
 - II. Dronkenskap tydens werksure.
 - III. Weiering om 'n haarnet te dra wanneer daar met voedsel gewerk word.
 - IV. Weiering om gevaarlike opdragte te aanvaar.
- A I, II en III B II, III en IV C I, III en IV D I, II en IV
13. Die hoof funksie van prestasie-evaluering is _____.
- A om terugvoer aan werknemers te gee oor vorige prestasie en om toekomstige verwagtinge te kommunikeer
B om areas van sterkpunte en swakpunte te identifiseer en om strategieë daar te stel om sterkpunte te gebruik en swakpunte te verbeter
C om indiensnemingskwessies soos salarisprogressie, bonusse, meriete, voordele en bevorderingsgeleenthede te bespreek
D al die bogenoemde
14. Watter **TWEE** stellings is **ONWAAR**?
1. Werknemers moet aanmoediging en emosionele ondersteuning kry om kreatief te wees.
 2. Topvlakbestuur is betrokke by strategiese beplanning en nie by innovasie en nuwe idees nie.
 3. Werknemers behoort nie materiële belonings te ontvang vir nuwe voorstelle wat hulle maak nie, want dit is deel van hul werk.
 4. Positiewe terugvoer is baie belangrik vir aanmoediging tot kreatiwiteit.

Kies die korrekte kombinasie.

- A 1 en 4 B 2 en 3 C 2 en 4 D 1 en 3

15. Selekteer die definisie wat die Gedragskode die beste beskryf.

- A 'n Stel onbillike reëls en regulasies
- B 'n Gids vir betroubaarheid
- C 'n Gids om werknemers en werkgewers te help om etiese besluite in die werkplek te neem
- D 'n Stel riglyne vir korrupsie in die werkplek

16. Verwys na die volgende uittreksel:

Die filosofie van die kode bestaan uit die drie sleutelemente van leierskap, volhoubaarheid en goeie korporatiewe burgerskap. Dit beskou goeie bestuur as effektief, etiese leierskap.

Identifiseer die professionele riglyn wat in die bostaande uittreksel beskryf word.

A Etiese kode	B Professionaliteitskode
C Suid-Afrika Kode	D King Kode

17. Bepaal watter van die volgende nie met professionaliteit verband hou nie.

A Gespesialiseerde kennis in die veld	B Uitstekende vaardighede
C Bekendmaking van kliënte se inligting	D Meester in die veld

18. Ontleed watter van die volgende is 'n effektiewe strategie om etiese kwessies aan te spreek.

- A Vermoed die kwessie.
- B Noem en verdoem die individu met die kwessie.
- C Werknemers voel veilig en beskerm indien iets op skrif is.
- D Afdanking a.g.v. wangedrag.

19. Staaf die gevolge van tenderpreneurs in Suid-Afrika.

- A Verminderde geleenthede in die mark vir klein en medium ondernemings
- B Toenemende kompetisie/mededinging
- C Toenemende bedreigings vir besighede in staatsbesit
- D Regerings verwaarloos hul plig

Kreatiewe denke

20. Watter van die volgende stellings is **nie waar** van 'n kreatiewe denker nie? Kreatiewe denkers sal waarskynlik _____.

A nuwe idees ontwikkel	B risiko's neem
C dinge op dieselfde manier as ander sien	D strategies beplan

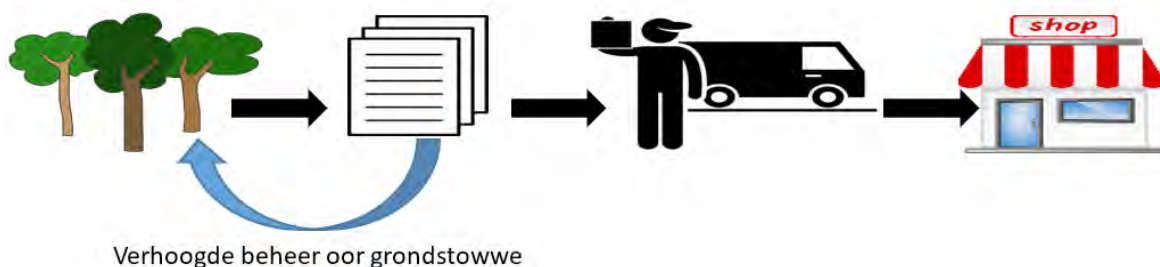
21. Verduidelik die akroniem SCAMPER soos dit verband hou met probleemoplossing.

- A Scramble (skommel), Combine (kombineer), Amplify (lê klem), Modern (moderne), Put to another use ('n nuwe gebruik), Eliminate (elimineer), Reverse (omkeer)
- B Substitute (vervang), Calculate (bereken), Amplify (lê klem), Modify (wysig), Pattern (Patroon), Eliminate (elimineer), Reverse (omkeer)
- C Substitute (vervang), Combine (kombineer), Adapt (aanpas), Modern (moderne), Pattern (Patroon), Elaborate (brei uit), Reverse (omkeer)
- D Substitute (vervang), Combine (kombineer), Adapt (aanpas), Modify (wysig), Put to another use ('n nuwe gebruik), Eliminate (elimineer), Reverse (omkeer)

22. Kategoriseer die volgende stelling: "Hy wat agter geluk aanhardloop, hardloop weg van vrede." — Afrika spreekwoord
- A Verbruikerswese B Waardes en etiek
C Delphi kennis D Inheemse kennis
23. In Probleemoplossingstegniek wat op kundige opinies fokus.
- A Delphi-tegniek B Kragveldanalise C Leë stoel-tegniek D Breinkaarte
24. Globalisering is in probleem waarteen die meeste organisasies te staan kom. Waarom is dit krities om hierdie probleem op te los?
- A Omgewingsprobleme B Toenemende kompetisie/mededinging
C Energietekort D Veranderende tegnologie

Uitdagings in die eksterne omgewing

25. Identifiseer die stelling wat **ONWAAR** is met betrekking tot die ekonomiese omgewing.
- A Die inkomste van verbruikers van finale produkte en dienste word direk deur die ekonomiese groeikoers beïnvloed.
B Hoe hoër die ekonomiese groeikoers, hoe laer die lewenstandaard van die bevolking.
C In swak ekonomiese groeikoers lei tot armoede van die verbruiker.
D In hoër groeikoers van die Suid-Afrikaanse bevolking en in swak ekonomiese groeikoers verlaag die inkomste van verbruikers.
26. Identifiseer die 2018 algehele BBP-groeikoers vir Suid-Afrika.
- A 0.8 persent B 10 persent C 15 persent D 0.1 persent
27. Bepaal watter van die definisies Horisontale integrasie die beste beskryf.
- A Onderneming verkry beheer oor hul verbruikers.
B Onderneming verkry beheer oor hul verskaffers.
C Onderneming verkry beheer oor hul verspreiding.
D Onderneming verkry beheer oor hul mededingers.
28. Regverdig die gebruik van likwidasië as in defensiewe strategie.
- A Kan kostes bespaar B Motiveer werknemers
C Wetlike proses D Kan geld verloor
29. Identifiseer die strategie in die onderstaande prentjie:

- A Voorwaartse integrasie B Terugwaartse integrasie
C Horisontale integrasie D Verskaffer integrasie
30. Tech IT het sommige van hul afleweringsvragmotors verkoop om krediteure te betaal. Hierdie strategie staan bekend as _____.
- A likwidasië B solvensie
C wisselkoers beheer D diversifikasie

Die vloekringloop

- Die kringloopmodel is 'n _____ ekonomiese model.
A makro **B** mikro **C** monetêre **D** totale nasionale
- Die kringloopmodel van 'n mark ekonomie veronderstel dat verbruikers al hulle inkome bestee. Gevolglik is daar nie _____ in hierdie model nie.
A monetêre vloei **B** insputtings **C** verbruik **D** besparings
- Watter een van die volgende is **WAAR** met betrekking tot die basiese vloei in die ekonomiese kringloopmodel?
A Produkiefaktore vloei van produsente na huishoudings deur die faktormark.
B Vergoeding vir produkiefaktore vloei van produsente na huishoudings deur die faktormark.
C Goedere en dienste vloei van huishoudings na produsente deur die buitelandse valutamark.
D Die vergoeding vir goedere en dienste wat deur alle deelnemers verbruik word, gee aanleiding tot die werklike vloei in die kringloopmodel.
- 'n Basiese aanname van die kringloopmodel is dat die model in ewewig (ewewig) is. Dit beteken dat
A $TP = TY = TE = C + I + G + X + M$
B $TP > TY < TE = C + I + G + X - M$
C $TP = TY = TE = C + I + G + X - M$
D $TP > TY < TE = C + I + G + X - M$
- As die totale besteding van huishoudings, produsente, regering en die buitelandse sektor
A meer is as die totale inkome, vind ontsparing plaas.
B minder is as die totale inkome, vind ontsparing plaas.
C gelykstaande is aan totale inkome, vind ontsparing plaas.
D gelykstaande is aan totale inkome, vind besparing plaas.
- Die volgende is geneem uit die SARB Kwartaalblad (Maart 2018).

R miljoen	2015	2016	2017
Vergoeding van werknemers	1 906 052	2 063 973	2 219 844
Verbruik van vaste kapitaal	559 212	613 292	630 129
Netto bedryfsurplus	1 056 128	1 126 109	1 237 578
Subsidies op produksie	8 132	7 854	8 838
Subsidies op produkte	15 327	14 575	15 953
Belastings op produksie	80 403	85 304	93 016
Belastings op produkte	441 034	14 575	15 953

Uittreksel uit KB601

Die waarde van die BBP teen markpryse vir 2017 is

- A** R4 003 373 miljoen **B** R4 157 499 miljoen
C R4 017 603 miljoen **D** R4 171 729 miljoen

7. Land Y het 'n geslote ekonomie en het nie 'n regering nie. 'n Toename van R1 000 000 in investering lei tot 'n toename in verbruik van R5 000 000. Wat is die waarde van die marginale verbruiksgeneigdheid (mvg)?
- A** 0.2 **B** 0.5 **C** 2.5 **D** 5
8. As die regering wil hê die ekonomie moet groei, kan hulle
- A** beide belasting en invoere verhoog.
B beide regeringsbesteding en belasting verlaag.
C beide invoere en die verbruik van goedere en dienste verhoog.
D belasting verlaag en regeringsbesteding verhoog.

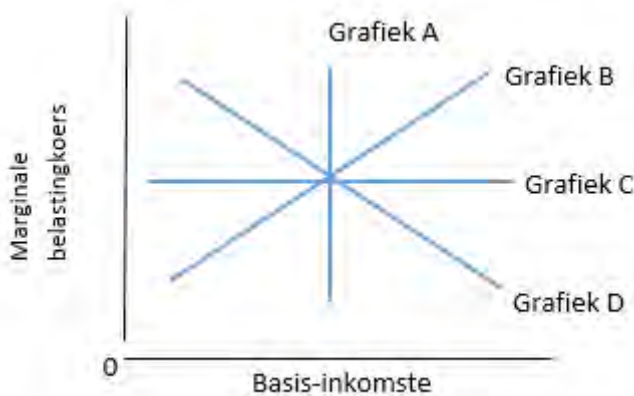
Sakesiklusse

9. 'n Trog is die punt in 'n sakesiklus waar
- A** inflasie op sy laagste is. **B** die aanbod van geld afneem.
C totale ekonomiese aktiwiteit afneem. **D** die indiensnemingskoers op sy hoogste is.
10. Pieke en trôe in 'n sakesiklus kan die beste beskryf word as
- A** herstpunte. **B** draaipunte. **C** ewilibrumpunte. **D** tendenspunte.
11. 'n Resessie-fase kan die beste beskryf word as 'n fase waarin die ekonomiese groeikoers op 'n jaar tot jaar basis
- A** negatief is, maar teen 'n toenemende koers.
B negatief is, maar teen 'n dalende koers.
C positief is, maar teen 'n toenemende koers.
D positief is, maar teen 'n dalende koers.
12. 'n Opskrif in 'n finansiële koerant lui dat dit hoogs waarskynlik is dat politieke verandering sal plaasvind na aanleiding van die volgende verkiesing en dat dit tot politieke onstabiliteit in die land mag lei. Gebaseer op die oipskrif, watter een van die volgende beskryf die redes vir sakesiklusse die beste?
- A** Eksogene redes **B** Endogene redes
C Strukturele redes **D** Monetêre redes
13. Die fase van 'n sakesiklus wat voorkom ná 'n trog en voor 'n piek, kan beskryf word as 'n _____-fase.
- A** uitbreidings **B** inkrimpings **C** resessie **D** depressie
14. 'n Uitbreidende fiskale beleid sal geïmplementeer word wanneer die ekonomie in 'n resessie is. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van 'n uitbreidende fiskale beleid?
- A** Beheer van die geldaanbod **B** Manipuleer rentekoerse
C Verlaag belasting **D** Opemarktransaksies
15. Watter van die volgende veranderings in totale vraag en totale aanbod sal tot ekonomiese groei lei?
- A** 'n Toename in totale vraag terwyl totale aanbod konstant bly
B 'n Toename in totale aanbod terwyl totale vraag konstant bly
C 'n Afname in totale vraag en 'n afname in totale aanbod
D 'n Toename in totale vraag en 'n toename in totale aanbod

16. Die aanname dat toekomstige ekonomiese aktiwiteite sal volg op ekonomiese aktiwiteite van die onlangse verlede, word vooruitskatting genoem wat gebaseer is op

- A historiese modelle.
- B ekonometriese modelle.
- C ekstrapolasie.
- D bewegende gemiddeldes.

17. Een van die doelwitte van regering is die herverdeling van inkome. Watter belastingskaal, soos voorgestel in die grafieke, sal geen effek op die herverdeling van inkome hê nie?

- A Grafiek A
- B Grafiek B
- C Grafiek C
- D Grafiek D

18. Watter een van die volgende stellings rakende 'n kollektiewe goed en 'n openbare goed is waar?

- A 'n Kollektiewe goed is mededingend en nie-uitsluitbaar en 'n openbare goed is nie-mededingend en nie-uitsluitbaar.
- B 'n Kollektiewe goed is nie-mededingend en nie-uitsluitbaar en 'n openbare goed is mededingend en nie-uitsluitbaar.
- C 'n Kollektiewe goed is mededingend en nie-uitsluitbaar en 'n openbare goed is mededingend en uitsluitbaar.
- D 'n Kollektiewe goed is mededingend en uitsluitbaar en 'n openbare goed is mededingend en nie-uitsluitbaar.

19. Watter een van die volgende stellings is **VALS**?

- A Omdat baie mense nie die belangrikheid van spaar vir aftrede besef nie, kan 'n belegging in 'n pensioenfonds beskou word as merietegoedere.
- B Oor-die-toonbank medikasie kan gesien word as nie-meriete goedere omdat mense daaraan verslaaf kan raak.
- C Indien mediese sorg slegs deur privaathospitale voorsien word en dit word gefinansier by wyse van privaat medieseskemas, sou ongesonde mense uiteindelik die hoogste premies vir hierdie skemas betaal.
- D Dit is absoluut regverdig dat universiteitstudente die totale koste van hoër onderwys betaal, omdat hulle al die voordele van die onderrig wat hulle kry, sal ontvang.

20. Privatisering verwys na

- A 'n privaatonderneming wat bates aan plaaslike regering verkoop.
- B die regering wat bates in privaatbesit verkry sonder vergoeding.
- C 'n onderneming wat deur die staat besit word, wat in geheel of gedeeltelik aan private beleggers verkoop word.
- D 'n privaاتفirma wat sy bates aan 'n ander privaاتفirma verkoop.

21. Watter een van die volgende beskryf 'n positiewe eksternaliteit die beste?
- A Die begrotingsplus vir 2019 is R100 miljoen
 - B Die regering bestee R100 miljoen aan die verbetering van die N1-snelweg
 - C Uitvoere oorskry invoere met R100 miljoen
 - D Koolstofdioksiedbesoedeling verhoog
22. Gesondheidsorgregulasies is 'n voorbeeld van die
- A verhoogde aanspreeklikheid van die openbare sektor.
 - B bestuur van regeringsbestedingsprogramme.
 - C die regering wat ekonomiese aktiwiteite reguleer.
 - D die regering wat korrupsie bekamp.
23. Dit is hoogs onwaarskynlik dat 'n privaatfirma straatbeligting in 'n voorstedelike woonbuurt sal voorsien omdat
- A dit te duur sal wees om straatbeligting te voorsien.
 - B nie almal kan bekostig om vir straatbeligting te betaal nie.
 - C nie-betalers steeds van straatbeligting gebruik sou kon maak.
 - D verbruikers nie 'n behoefte aan straatbeligting sal hê nie.

Buitelandse valutamarkte

24. Watter een van die volgende redes vir internasionale handel kan as 'n vraagrede geklassifiseer word?
- A Toename in besteebare inkomste
 - B Kosteverskille en spesialisasie
 - C Klimaatstoestande verskil in verskillende dele van die wêreld
 - D Produksiefaktore is nie geredelik beskikbaar in baie ander dele van die wêreld nie
25. Lande het 'n natuurlike neiging om daardie goedere te produseer en uit te voer waarin hulle 'n voordeel het. Volgens die teorie van vergelykende voordeel sal Land A en Land B voordeel trek uit handel omdat
- A firmas in beide Land A en Land B gebruik kan maak van goedkoop arbeid.
 - B die markkrag van firmas in beide Land A en Land B verlaag omdat hulle meer kompetender optree.
 - C die totale uitset van firmas in beide Land A en Land B verhoog omdat elke land 'n absolute voordeel het in die produksie van 'n produk.
 - D totale globale uitset sal verhoog wanneer firmas in beide Land A en Land B spesialiseer in die produksie van daardie produk waarin hul 'n relatiewe voordeel het.
26. Die Betalingsbalans bestaan uit vier rekeninge, naamlik ...
- A Lopende rekening, Kapitaaloordragrekening, Finansiële rekening and Reserwerekening
 - B Lopende rekening, Handelsbalansrekening, Goedere-invoere rekening en Netto gouduitvoere rekening.
 - C Direkte beleggingsrekening, STR-toekenningsrekening, Lopende oordragte-rekening en Reserwerekening
 - D Kapitaaloordragrekening, Finansiële rekening, Direkte beleggingsrekening en Lopende oordragte-rekening
27. 'n Suid-Afrikaanse burger het Amerika besoek en het Rand vir Dollar geruil teen 'n wisselkoers van \$1:R14.38. Vanaf Amerika het hy na Europa gereis en sy Dollars vir Euros geruil teen 'n wisselkoers van \$1:€0.88. Wat is die Euro/Rand wisselkoers?
- A €1.00:R13.50 B €1.00:R12.65 C €1.00:R16.34 D €1.00:R15.26

28. Land D het 'n vryswewende wisselkoersstelsel. As die wisselkoers bo die ekwilibriumvlak is, dan is daar 'n oorskot
- A vraag en die wisselkoers sal daal.
 - B aanbod en die wisselkoers sal daal.
 - C vraag en die wisselkoers sal styg.
 - D aanbod en die wisselkoers sal styg.
29. Gebaseer op die vraag en aanbod model om wisselkoerse te bepaal, watter een van die volgende kan 'n appresiasie in die Zimbabwiese Dollar veroorsaak?
- A Wêreldwye kommer verhoog oor die veiligheid van kasjoeneute wat deur Zimbabwe uitgevoer word.
 - B Zimbabwiese arbeiders wat oorsee werk, stuur meer geld na hulle families by die huis.
 - C Die Zimbabwiese regering betaal skuld en rente aan die IMF.
 - D Zimbabwiërs voer meer elektroniese goedere van China in.
30. As gevolg van die implementering van beter tegnologie, beleef Land F 'n toename in produksie. Dit sal veroorsaak dat die geldeenheid van Land F _____ omdat goedere teen 'n _____ prys geproduseer word.
- A appresieer; laer
 - B depresieer; laer
 - C appresieer; hoër
 - D appresieer; laer

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Proverto National Olympiad 2019

Grade 12 - Round 1 Memorandum

	ANSWER
--	--------

	LOWER LEVEL
--	-------------

	MODERATE LEVEL
--	----------------

	HIGHER LEVEL
--	--------------

ACCOUNTING

TOPIC		A	B	C	D
AOL	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
COMPANY ACCOUNTS	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
	10.				
	11.				
THEORY	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
COMPANY FINANCIAL STATEMENTS	16.				
	17.				
	18.				
	19.				
	20.				
	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

For more information sms "Name, Surname and Olympiad" to 41721

YOU KNOW YOU'RE AWESOME, AND SO DO WE

THAT'S WHY OLD MUTUAL WANTS TO HELP YOU BECOME AN ACTUARY.

Old Mutual's actuarial bursaries comes with support from the day you matriculate, to the day you qualify and beyond. One of our students, Iain Williamson, went on to become our Finance Director so we know what you're capable of and we want to help you do great things everyday. Apply now and let's show everyone else what you're capable of.

THE BURSARY COVERS:

- Tuition fees
- Accommodation with meals
- Travel and book allowance
- Incentives for good performance
- Academic and emotional support
- Good networking opportunities
- Vacation work from second year.

OLD MUTUAL SUPPORTS YOU BY OFFERING:

- One-on-one mentoring by an experienced qualified actuary
- Guaranteed employment after university
- An in-house rotation programme exposing you to various aspects of our business
- The opportunity to shape SA's future with industry leaders

THE CHALLENGE

Being an Actuary requires:

- Sacrifice, dedication and hard work
- Proven numeracy skills (Mathematics)
- Communication skills (English)
- An appetite for challenge
- Drive, energy and initiative
- That special x-factor that proves you're a cut above the rest!

THE REWARD

- At the end of the journey you will join an elite, talent pool
- You will be recognised as a top-earning niche professional with specialised skills in risk management across a range of financial arenas including finance, fund management, investment product design, solution development and consulting, and retirement and risk planning – among others.

CLOSING DATE: 30 MAY

Preference will be given to black South African learners i.e. Africans, Coloured and Indians (i/o of EE Act).

To apply please visit www.oldmutual.co.za/careers-centre/young-talent

BUSINESS STUDIES

TOPIC		A	B	C	D
LEGISLATION	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
HUMAN RESOURCE	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
PROFESSIONALISM AND ETHICS	16.				
	17.				
	18.				
	19.				
	20.				
CREATIVE THINKING	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
EXTERNAL ENVIRONMENT	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

ECONOMICS

TOPIC		A	B	C	D
THE CIRCULAR FLOW	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
BUSINESS CYCLES	9.				
	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				

TOPIC		A	B	C	D
THE PUBLIC SECTOR	16.				
	17.				
	18.				
	19.				
	20.				
	21.				
	22.				
	23.				
	24.				
	25.				
FOREIGN EXCHANGE MARKETS	26.				
	27.				
	28.				
	29.				
	30.				

2020 National High School Olympiad

(Accounting/Business Studies/Economics Gr.10-12)

*compiled exam papers per subject per grade

SCOPE OF WORK

Accounting, Business Studies and Economics

Olympiad papers are available in both English and Afrikaans

Length of papers:

Both rounds: 30 Multi Choice Questions per subject for 120 minutes in total

Level of assessment:

Cognitive Levels Activity Percentage of Round 1

Knowledge and Comprehension <i>Levels 1 and 2</i>	Basic thinking skills <i>(e.g. factual recall, low-level application and low-level comprehension)</i>	30%
Application and Analysis <i>Levels 3 and 4</i>	Middle-order thinking skills <i>(e.g. more advanced application, interpretation and low-level analysis)</i>	40%
Synthesis and Evaluation <i>Levels 5 and 6</i>	Higher-order thinking skills <i>(e.g. advanced analytical skills, synthesis and evaluation)</i>	30%

Cognitive Levels Activity Percentage of Round 2

Knowledge and Comprehension <i>Levels 1 and 2</i>	Basic thinking skills <i>(e.g. factual recall, low-level application and low-level comprehension)</i>	20%
Application and Analysis <i>Levels 3 and 4</i>	Middle-order thinking skills <i>(e.g. more advanced application, interpretation and low-level analysis)</i>	40%
Synthesis and Evaluation <i>Levels 5 and 6</i>	Higher-order thinking skills <i>(e.g. advanced analytical skills, synthesis and evaluation)</i>	40%

Tel: 011 954 1222 WhatsApp: 082 853 5030 Email: olympiads@proverto.co.za

Download free past olympiad papers for Gr 10-12 Accounting, Business Studies & Economics at www.proverto.co.za

Accounting - Round 1

GRADE 10	GRADE 11	GRADE 12
Term 1 Topics • Indigenous bookkeeping • Ethics (introduction) • GAAP principles • Internal control (introduction) • Bookkeeping of sole trader: recording of cash transactions (CRJ, CPJ, PCJ); General Ledger, Trial Balance; • Accounting equation • Bookkeeping of sole trader: recording of credit transactions (DJ, DAJ, CJ, CAJ); Ledgers, Debtors' and Creditors' lists, Trial Balance • Interest calculations (non-capitalised and capitalised)	Term 1 Topics • Reconciliations (debtors, creditors and bank) • Fixed assets (asset register, depreciation, additions, disposals) • Partnerships: adjustments, General Ledger, Accounting equation, final accounts, financial statements, distribution of profits	Term 1 Topics • Companies: unique transactions • Companies - final accounts, financial statements and notes (Income Statement, Balance Sheet, Cash Flow Statement) • Companies - analysis and interpretation • Companies - analysis of published financial statements and audit reports

Accounting - Round 2

GRADE 10	GRADE 11	GRADE 12
Term 1 & 2 Topics • Indigenous bookkeeping • Ethics (introduction) • GAAP principles • Internal control (introduction) • Bookkeeping of sole trader: recording of cash transactions: (CRJ, CPJ, PCJ); General Ledger, Trial Balance; • Bookkeeping of sole trader: recording of credit transactions: (DJ, DAJ, CJ, CAJ); Ledgers, Debtors' and Creditors' • Debtors' and Creditors' lists, Trial Balance; • General Journal (recording and posting) • Accounting equation • Interest calculations (non-capitalised and capitalised) • Value Added Tax (VAT) • Salaries and wages • Correction of errors (Debtors Control vs Debtors List; Creditors Control vs Creditors List) • Year-end adjustments	Term 1 & 2 Topics • Reconciliations (debtors, creditors and bank) • Fixed assets (asset register, depreciation, additions, disposals) • Partnerships: adjustments, General Ledger, Accounting equation, final accounts, distribution of profits, financial statements • Partnerships: analysis and interpretation • Cost Accounting (ledger accounts)	Term 1 & 2 Topics • Companies: unique transactions • Companies - final accounts, financial statements and notes (Income Statement, Balance Sheet, Cash Flow Statement) • Companies - analysis and interpretation • Companies - analysis of published financial statements and audit reports • Ethics and Internal control • Fixed assets • Inventory systems • Reconciliations • Value Added Tax (VAT) • Cost Accounting • Cash Budgets

Business Studies - Round 1

GRADE 10	GRADE 11	GRADE 12
Term 1 Topic • Micro environment • Market environment • Macro environment • Interrelationship between environments • Business sectors • Economic sectors (grade 9 content) • The circular flow (grade 9 content) • Entrepreneurship (grade 9 content) • Business functions (grade 9 content)	Term 1 Topic • Influences on and control factors influencing business environments • Challenges in business environments • Adapting to challenges in business environments • Impact and challenges of contemporary socioeconomic issues on business operations • Business sectors • Benefits of a company versus other forms of ownership • Avenues of acquiring a business	Term 1 Topic • Impact of recent legislation on business - response to demands for redress and equity • Human Resources function • Professionalism and ethics • Creative thinking • Devise strategies to enable a business to respond to the challenges of the macro business environment • Citizenship roles and responsibilities (grade 11 content) • Marketing in the formal and informal sectors (grade 11 content) • Production function (grade 11 content)

Business Studies - Round 2

GRADE 10	GRADE 11	GRADE 12
Term 1 & 2 Topics • Micro environment • Market environment • Macro environment • Interrelationship between environments • Business sectors • Contemporary socioeconomic issues • Social responsibility • Entrepreneurship qualities • Forms of ownership	Term 1 & 2 Topics • Influences on and control factors influencing business environments • Challenges in business environments • Adapting to challenges in business environments • Impact and challenges of contemporary socioeconomic issues on business operations • Business sectors • Benefits of a company versus other forms of ownership • Avenues of acquiring a business • Creative thinking and problem solving • Stress, crisis and change management • Transform a business plan into an action plan • Starting a business venture based on an action plan • Professionalism and ethics • Presentation of Business Information	Term 1 & 2 Topics • Impact of recent legislation on business - response to demands for redress and equity • Human Resources function • Professionalism and ethics • Creative thinking • Devise strategies to enable a business to respond to the challenges of the macro business environment • Corporate social responsibility • Human Rights, inclusivity and environmental issues • Team performance assessment and Conflict management • Business sectors and their environments • Management and leadership • Quality of performance within business functions

Economics - Round 1

GRADE 10	GRADE 11	GRADE 12
Term 1 Topic • Introduction to economics: • Basic concepts • Basic economic problem • Circular flow • Quantitative elements: production and income • Business cycles	Term 1 Topic • Factors of production and its remuneration • Economic goods & services • Economic systems • South Africa's economic structures	Term 1 Topic • Circular flow • Business cycles • Public sector • Foreign exchange markets

Economics - Round 2

GRADE 10	GRADE 11	GRADE 12
Term 1 & 2 Topics • Introduction to economics: • Basic concepts • Basic economic problem • Circular flow • Quantitative elements: production and income • Business cycles • Dynamics of markets • Production possibility curve • Public sector intervention	Term 1 & 2 Topics • Factors of production and its remuneration • Economic goods & services • Economic systems • South Africa's economic structures • Relationships between markets • Effects of cost & revenue on price and quantities • Price elasticity • Economic growth	Term 1 & 2 Topics • Circular flow • Business cycles • Public sector • Foreign exchange markets • Protectionism and Free Trade • Perfect markets • Imperfect markets • Market failures

IF YOU SEE MONEY DIFFERENTLY.

COME MAKE A DIFFERENCE
WITH US.

Apply for the Nedbank External Bursary Programme.
Be a #YoungDifferenceMaker

**AT NEDBANK WE BELIEVE IN USING OUR
FINANCIAL EXPERTISE TO DO GOOD BY
ASSISTING BRIGHT YOUNG LEADERS TO
PURSUE THEIR ACADEMIC DREAMS.**

The Nedbank External Bursary Programme aims to fund academically deserving students who do not have the financial means to study fulltime towards a first undergraduate degree or diploma at a South African public university or university of technology. Bursaries are awarded to address scarce and future skill requirements in the financial sector as well as for South Africa.

CRITERIA FOR SELECTION:

Only applications from South African citizens will be considered.

Applicants must have a proven financial need.

Past academic results:

- A minimum academic average of 65% in the year that you are applying, ie grade 12 or university level.
- A minimum academic average of 65% for the subjects you plan to study at university.
- Applicants studying Mathematics Literacy will not be considered.

Successful admission approval to a South African public university or university of technology for an undergraduate qualification.

DOCUMENTS REQUIRED FOR APPLICATION:

- Valid South African Identity Document.
- Most recent academic transcript.

DOCUMENTS REQUIRED FOR SHORTLISTED APPLICANTS:

- Proof of income of parents/guardians, ie payslips.
- Social Grant advices.
- Affidavit in the case of unemployment.
- Income and expenditure statement of parents/guardians.
- Death certificate of parent(s), if applicable.
- Divorce certificate of parent(s), if applicable.

THE APPLICATION PROCESS:

Bursary applications are screened against the Nedbank External Bursary selection criteria, and bursaries are awarded at The Nedbank Education Trust's sole discretion.

SHORTLISTED CANDIDATES WILL BE REQUESTED TO:

- submit the relevant documents for a financial review;
- participate in psychometric and other assessments; and
- attend an interview.

Please refer to www.nedbank.co.za/bursary for more information on external bursary opening and closing dates and to apply online.

All candidates will receive **feedback on the status** of their application by **end November 2020**.

Contact information:

Unlockyourambition@nedbank.co.za

Bursaries are granted at Nedbank's sole discretion.

see money differently

NEDBANK